

Svjetionik

LIST ŽUPE UZNESENJA BLAŽENE DJEVICE MARIJE, BAST – BAŠKA VODA
GODIŠTE XXIII. BOŽIĆ 2025. BROJ 1 (23) ISSN: 2706-2570

**800 GODINA
PJESME STVOROVA
SV. FRANJE ASIŠKOGA**

Svjetionik

LIST ŽUPE UZNESENJA
BLAŽENE DJEVICE MARIJE
BAST - BAŠKA VODA
GODIŠTE XXIII. BOŽIĆ 2025.
BROJ 1 (23)
ISSN: 2706-2570

Izdavač:

Župni ured Baška Voda
21320 BAŠKA VODA
TEL. 021 620 353
098 9022088

Glavni i odgovorni urednik:

Fra Filip Budić, župnik

Uredničko vijeće:

Fra Gabrijel Jurišić
Fra Šimun Markulin
Don Emanuel Petrov
Ivo Sikavica
Bosiljka Staničić

Lektura:

dr.sc. Hrvoje Markulin, prof.

Grafički urednik:

Silvio Družević

Slike vitraja:

Branimir Dorotić

LIST IZLAZI POVREMENO,
DOPUŠTENJEM CRKVENIH I
REDOVNIČKIH POGLAVARA

Tisak:

JAFRA PRINT – SPLIT

Naklada: 600 primjeraka

NARUDŽBE, SURADNJU I
DOPRINOSE

SLATI NA ADRESU:

fbudic1969@gmail.com
LIST SE UZDRŽAVA
DRAGOVOLJNIM PRILOZIMA
VJERNIKA
Župski žiro račun (IBAN):
HR6424070001100626667

Sadržaj

Uvodna riječ	1
Božić – Bog u ljudskom obličju.....	2
Duh koji oživljuje: izvanredni darovi Duha Svetoga i njihovo razlučivanje	5
ARTERIJSKA HIPERTENZIJA (POVIŠENI KRVNI TLAK) – Tih ubojica današnjice.....	10
Sveti Franjo- svetac koji je shvatio što je prava sreća	12
Osamstoti Jubilej Pjesme brata Sunca.....	15
„Aris et focis – Vjeri i domu“, <i>Kačić</i> , 2024, s. 824..	24
Iz župskih matica	29
Kršteni u 2025.	29
Prvopričesnici	35
Duhovna obnova za roditelje prvopričesnika i krizmanika.....	40
Krizmanici.....	41
Duhovna obnova za zborashe i čitače Makarskog dekanata	41
Sklopili su katolički brak.....	43
Obnova bračnih zavjeta – 10 godina u ljubavi i vjeri.....	43
Pošli pred nama u vječnu domovinu	44
Događanja u našoj Općini u 2025. godini	45
Blagdan Tijelova.....	48
Župne svečanosti i Bašćanska fešta.....	48
Sveti Roko – bašćanska fešta.....	49
Rekordan broj vjernika u šumatoriju sv. Lovre....	50
Trotul BMX show.....	51
Kulturna zbivanja tijekom godine.....	52
Gotovo svi čimbenici dali svoj obol obilježavanju 30. obljetnice VRO Oluja	53
Spomendan na naše najmilije	53
Sjećanje na Vukovar i Škabrnju	54
Adventski kantun i Adventski kantunić.....	55
Pošlo je uzlaznom putanjom.....	56
OŠ Bariše Granića Meštra Baška Voda	58
Da se ne zaboravi	76

Uvodna riječ

Dragi župljani Baške Vode, dragi prijatelji i čitatelji našega Svjetionika,

u vremenu kada se svjetla adventa stapaju s čežnjom Božića, ponovno se rađa ona ista tiha radost koja svake godine dotakne naša srca. Božić nas poziva da stanemo, udahnemo dublje i zagledamo se u otajstvo Boga koji dolazi k nama kao Dijete. Ne kao vladar koji osvaja, nego kao Ljubav koja se daruje; ne kao sila, nego kao nježnost koja nas poziva da i sami postanemo nježniji, bliži jedni drugima i otvoreniji Bogu.

U tom ozračju ovih dana često razmišljam o Pjesmi stvorova svetoga Franje Asiškoga. Taj jednostavni, ali duboki hvalospjev govori o svijetu kao o velikoj obitelji: sunce i mjesec, vjetar i voda, zemlja i vatra – sve je braća i sestre koje zajedno hvale Gospodina. Sv. Franjo nas uči gledati stvarnost ne kao prostor koji treba osvojiti ili iskoristiti, nego kao dar koji smo primili i koji trebamo čuvati. Božić i Franjina pjesma izvrsno se susreću na jednoj točki: Bog ulazi u ovaj svijet da ga ponovno učini domom, da ga ispuni mirom i da u svemu stvorenom možemo prepoznati trag Njegove ljubavi.

Kada se Krist rodio u Betlehemu, nije samo dotaknuo ljudsku povijest – cijelo stvorenje, svaki dah i svaki zrak svjetlosti, na neki je način osjetio taj blagoslov. I kao što je sv. Franjo znao reći da su sva bića odraz Stvoriteljeve dobrote, tako nas i Božić podsjeća da su naši životi, naše obitelji, naše brige i radosti – sve to mjesto gdje Bog želi biti prisutan.

No, da bismo tu prisutnost mogli vidjeti i osjetiti, potrebna nam je još jedna stvarnost, često zaboravljena, ali neprestano živa: Duh Sveti. On je onaj koji vodi i oživljuje Crkvu. Bez Njega bismo bili samo skupina ljudi, organizacija, struktura. S Njim postajemo Tijelo Kristovo – živi organizam u kojemu se svaki dar pretvara u služenje, svaka rana u mogućnost ozdravljenja, a svaka nada u snagu za novi početak.

Ponekad se pitamo kako nastaje radost u župi, kako se gradi zajedništvo, kako se u srcima ljudi rađa vjera koja se ne boji izazova. Odgovor je uvijek isti: Duh Sveti. On je disanje Crkve. On nas podsjeća na Kristove riječi, učvršćuje nas u vjeri, potiče na dobro, daruje hrabrost i otvara nas jedne drugima. On je poput tihog svjetla u božićnoj noći – ne nameće se, ali sve mijenja.

Zato je lijepo u ovo vrijeme spojiti tri slike: Dijete u jaslicama, Pjesmu stvorova i snagu Duha Svetoga. Dijete nas uči poniznosti i povjerenju. Pjesma stvorova uči nas zahvalnosti i divljenju. A Duh Sveti uči nas živjeti vjeru u svakodnevici – stvarno, hrabro i s ljubavlju.

Dragi župljani, dok ulazimo u ovogodišnje božićno vrijeme, poželio bih da u našim srcima ponovno zaživi taj trostruki zov:

- vratimo se jednostavnosti Betlehema,
- otvorimo oči za ljepotu Božjega stvaranja,
- dopustimo Duhu Svetom da vodi naše misli, naša djela i našu župu.

Neka naši domovi budu mjesta gdje se moli, gdje se zahvaljuje i gdje se oprašta. Neka naše obitelji osjete

toplinu Božjeg blagoslova. Neka u svakom našem susretu bude trunka one radosti koju je sv. Franjo širio oko sebe, i neka svaki naš korak bude nadahnut Duhom Svetim koji daje život, snagu i mir.

U ime Župe i u svoje osobno ime, svima vam želim blagoslovljen Božić i obilje milosti u novoj godini.

Neka vas Bog čuva, neka Duh Sveti vodi vaše putove, a neka vas ljepota Božjega stvaranja svakoga dana podsjeća da ste voljeni.

Mir vam i dobro!

To vam od srca žele vaši:

fra Filip, s. Ankica
i uredničko vijeće

Božić – Bog u ljudskom obličju

Dok radosno slavimo blagdan Božića dobro se zapitati što nam zapravo znači taj dragi blagdan? Prije svega, on nam priziva u pamet veliku tajnu vjere: Bog je postao čovjekom. Apostol Pavao veli: „Kada dođe punina vremena, odošla Bog Sina svoga: od žene bi rođen, Zakonu podložan“ (Gal 4, 4-5). Da je Sin Božji postao čovjekom, da je uzeo naše smrtno tijelo, ima

svoje razloge. Na istom mjestu Apostol pripominje da je Isus došao „da podložnike Zakona otkupi te primimo posinstvo“ (Gal 4, 5). Isus se doista utjelovio, uzeo je stvarno ljudsko tijelo i postao čovjekom. I sve to „radi nas ljudi i radi našega spasenja“, kako ispovijedamo u našem Vjerovanju.

Tajna Isusova dolaska

„Bog je toliko ljubio svijet da je dao svoga Sina da se svaki od nas spasi, da pravedno živimo na ovome svijetu, da se odrekemo bezbožnosti

i svjetovnih požuda... On dade sama sebe za nas da nas otkupi od svakoga zla". (usp. Tit 2, 11-14)... Krist je ponizio sam sebe, uzeo je čovječju narav, uzeo je lik sluge postavši nama sličan (usp. Fil 2, 7)... Tà poznate darežljivost Gospodina našega Isusa Krista, premda bogat, radi nas posta siromah, da se mi njegovim siromaštvom obogatimo (usp. 2 Kor 8, 9).

Ovi navodi iz Svetog pisma pomažu nam shvatiti tajnu Božića i značenje najdražeg nam blagdana. Sin Božji postao je čovjekom „da otkupi podložnike zakona, da poprimimo posinjenje“. Bog nas, po Isusu Kristu, oslobađa od grijeha i smrti. Tu se zapravo nalazi razlog zašto je Krist došao na ovaj svijet, na našu zemlju, zašto se zaodjenuo našom ljudskošću. Prvim kršćanima apostol Pavao je ponavljao: „Isus Krist dođe na svijet spasiti grešnike, od kojih sam prvi ja!“ (1 Tim 1, 15). To je zapravo ista poruka koju je anđeo Gospodnji navijestio pastirima: „Ne bojte se!

Evo javljam vam blagovijest, veliku radost za sav narod! Danas vam se u gradu Davidovu rodio Spasitelj - Krist Gospodin“ (Lk 2, 10-11). U tim riječima sadržana je vjera prvih kršćana. Kao nekoć njima, i nama je danas upravljena radosna vijest: Ne bojte se! Nema mjesta strahu ni bojazni! Bog nas ne ostavlja same. Po Isusu dolazi k nama i postaje Bog s nama. Njegov dolazak ima određenu svrhu: da nas spasi.

Po Isusu – pristup k Bogu

Bog dolazi k nama da bismo mi mogli doći k njemu. Od Boga polazi inicijativa, on uzima našu sudbinu u svoje ruke. Isus Krist, Sin Božji postaje čovjekom, jednim od nas, da bi nas tajnom svoga rođenja, po svojoj smrti i uskrsnuću priveo u Božji svijet, da bismo imali pristup Bogu, upravo po Isusu Kristu koji je naš jedini put Bogu. Za nas kršćane nema drugog puta Bogu osim po Isusu Kristu, po kojem je Bog došao k nama. Isus nam je objavio Boga i pokazao njegovu ljubav prema nama. U njemu se Bog pojavio u ljudskom obličju. Daleki Bog u Isusu dobiva lice i obličje. To je divna slika koju nam Bog daje o samu sebi. Božić otkriva veliku istinu o Bogu.

Ako to uspijemo shvatiti, ako na taj način vjerujemo u ljubav Isusa Krista koji je radi nas postao čovjekom, svaki ćemo put kad slavimo njegovo rođenje osjetiti da nas Isus po svojoj ljubavi, po svom velikom čovjekoljublju koje je upravo na Božić doseglo svoj vrhunac, privlači sve više k sebi u svoj svijet misli, riječi i djela. Tom mišlju približavamo se

sve više pravom značenju Božića. Time ćemo bolje i potpunije shvatiti što nam Bog po toj velikoj tajni svoje ljubavi želi poručiti. Tako ćemo potpunije shvatiti što Božić znači za nas ovdje i sada. Bog je ušao u našu povijest i od nje napravio povijest spasenja. U Isusu Kristu, kojemu rođendan na Božić slavimo, došao je na ovu zemlju, među nas ljude „jer Sin Čovječji dođe potražiti i spasiti izgubljeno“ (Lk 19, 10). Bog nam je posebice blizu o Božiću. U te dane jasno nam je da je došao tražiti nas koji lutamo po bespućima svijeta i raskršćima života. On se veseli zbog svakoga grešnika koji se obrati i živi životom dostojna čovjeka. Raduje se zbog svakog

izgubljena sina i kćeri koji čuju zov njegove ljubavi, poslušaju njegov glas i pronađu put koji ih vodi Bogu, izvoru života i sreće.

Božić – Bog s nama

O Božiću se ne smijemo zaustaviti samo kraj jaslica, već svojom pameću prođimo i ostale postaje Isusova života. Zaustavimo se na najvišem svjedočanstvu njegove ljubavi prema nama kad je raspet na križu predao svoj život za nas. I o Božiću se smijemo prisjetiti Isusova slavnog uskrsnuća. On je pobijedio svoju i našu smrt te nam svojim uskrsnućem darovao plodove života vječnoga. Isus je i danas u našoj sredini, naš je suputnik u borbama i tjeskobama života. S nama se raduje našim uspjesima, veseli ga naš osobni i zajednički napredak. Bole ga naša podijeljenost i nesloga. On želi našu sreću ovdje i u vječnosti.

Isus je obećao da će biti s nama do svršetka svijeta. Ako je Bog s nama, ne trebamo se bojati za svoje sutra. Vjera nas naša uči da će Gospodin doći na kraju vremena. Ne više u liku i obliku nekakog djeteta, nego u svoj svojoj slavi i moći. Taj susret s njim otkrit će nam njegovu i našu tajnu, tajnu njegova dolaska i našeg života. Sve se to stapa i sklapa u njegovoj ljubavi, koja je neizmijerna kao more.

Zbog toga neka nam dragi blagdan Božića oživi vjeru, ojača nadu i uveća ljubav prema jedinom Spasitelju.

Dinko ARAČIĆ

doc. dr. sc. Emanuel Petrov – Ana Bogdan, mag. theol.

Duh koji oživljuje: izvanredni darovi Duha Svetoga i njihovo razlučivanje

Posljednji čin Isusova raspeća na Kalvariji završava predajom Duha. Evanđelist Ivan svjedoči da Isus „nakloni glavu i predade duh“ (Iv 19,31). On predaje Duh Ocu koji je izvor života, ali ga istovremeno daruje i čovječanstvu, koje je obamrlo zbog grijeha. Njegova otkupiteljska smrt oslobađa čovjeka spona smrti i čini ga iznova sposobnim primiti Duha i živjeti. Upravo taj čin označava novo stvaranje i rađanje Crkve, čije je vrijeme sve do vječnosti poistovjećeno s *procesom produhovljenja*¹ svakog čovjeka. Iz tog je razloga svaki čovjek put Crkve, kako reče Ivan Pavao II.² Duh Sveti Crkvi u tom nastojanju za čovjeka kroz svu povijest daje život i neprestano je posvećuje, nadahnjuje i poučava, dijeli darove i službe za naviještanje Radosne vijesti, izgradnju zajednice i širenje Božjeg kraljevstva te vodi kroz crkvene strukture, zajednicu vjernika, ali i darove dodijeljene pojedincima. Ipak, postavlja se pitanje kako prepoznati je li pojedina karizma uistinu od Duha Božjega i nije li možda zamka zloduha, koji se pak nikako ne miri sa spasenjem čovjeka niti napretkom Crkve. Pogledajmo osnovne kriterije za razlikovanje Duhova.

Priznanje Krista Gospodinom

Već je prva Crkva bila svjesna da je Isus mesijansko-eshatološki nositelj punine Duha Božjega. On je obećani Spasitelj, koji snagom otkupljenja daruje život svijetu i izlijeva Duha Životvorca na svako tijelo, kako su najavili starozavjetni proroci (usp. Joel 3,5). Upravo to otajstvo darivanja Duha Životvorca i proces produhovljenja čovjeka trajno označavaju vrijeme Crkve. I obrnuto, pritjelovljenje Crkvi zapravo je uzimanje udjela na samom Kristu, spasenju koje on daruje i vječnom životu. Budući da je Krist gospodar Duha (usp. 2 Kor 3,17) njihovo se djelovanje odvija se na isti način.³ Jedan i drugi zauzimanju se za čovjeka (usp. Rim 8,26–34) te se kršćanski život odvija *po Duhu* (Rim 8,4) i *u Duhu* (Rim 8,9). On se na poseban način prepoznaje u *priznanju Isusa Gospodinom* te u *skladnoj obnovi*,

¹ Usp. Emanuel Petrov, *Deus absconditus*. Ivan Pavao II. o Duhu Svetom, CUS, Split, 2023., 185-190.

² Usp. Ivan Pavao II., *Redemptor hominis – Otkupitelj čovjeka*, Enciklika na početku papinske službe, Zagreb, KS, 1980., br. 13.

³ Usp. Veronika Nela Gašpar, *Teološki govor o Duhu Božjem. Od vječnosti do čovječnosti*, Zagreb, KS, 2012., 83–84.

izgradnji i napretku zajednice, što u konačnici predstavlja temeljni kriterij za razlikovanje duhova i prosudbu ispravnosti darova i karizmi.

Priznati Krista Gospodinom, što znači samim Bogom i Spasiteljem, može se po Pavlovu mišljenju dogoditi samo uz vodstvo Duha Svetoga (usp. 1 Kor 12,3). Na tom tragu apostol s pravom tvrdi: *Nitko ne može reći: 'Gospodin Isus' osim u Duhu Svetom.* (1 Kor 12,3). Priznati Krista Gospodinom daje biti u Kristu (Ef 3,1-14), što znači da kršćanin postaje hram Božji u kojem prebiva Duh (usp. 1 Kor 3,16; 6,19). A on je Duh Životvorac, tj. izvor i darovatelj života. Ovozemaljskog, ali i vječnog. Shodno tome vjera u Isusovo Gospodstvo je temeljni duhovni dar, koji ne može biti plod samo ljudskih napora ili shvaćanja. Priznati Isusa Gospodinom, tj. jedinim posrednikom između Boga i ljudi, za Pavla znači sasvim drugačiji način egzistencije. Život *po Duhu* je nasljedovanje novog zakona, koji je zakon ljubavi. Iz njega proizlaze čovjekovi stavovi, djela i misli usmjereni Kristu kao izvoru života. Duh, dakle, premda djeluje izvana, upravlja čovjekom iznutra i vodi ga u njegovom poslanju po zakonu Kristova kraljevstva.

Takva životna povezanost pojedinca s Kristom u Duhu vodi prema povezanosti s drugim vjernicima, te istovremeno uvodi u prostor Crkve kao zajednice. Ona je Tijelo Kristovo, tj. baština milosti i mira (usp. Rim 5,1-11).⁴ Duh je tako počelo dinamične komunikacije i

zajedništva. On je jedan u svima, povezujući i sjedinjujući, s Bogom i međusobno, a da pri tom nikome ne otima vlastitu osobnost i slobodu.⁵ Stoga Pavao tvrdi: *Ta u jednom Duhu svi smo mi u jedno tijelo kršteni, bilo Židovi, bilo Grci, bilo robovi, bilo slobodni. I svi smo jednim Duhom napojeni.* (1 Kor, 12,13).

Izgradnja Crkve kao zajednice

Crkva ne nastaje prihvaćanjem određenog nauka, čak ni vršenjem određenih djela, nego povezanošću sa Sinom Božjim po Duhu Svetom. Upravo ta životna poveznica rađa međusobnu povezanost i to po uzoru na uzajamnu povezanost samih osoba Presvetog Trojstva. Kristovo otajstvo je temelj tog zajedništva. On, kao *glava i punina tijela* (usp. Kol 1,18; 2,19; Ef 1,23), sebi pridružuje vjernike i time ih čini sudionicima božanskog života u svakom vremenu i prostoru.⁶ Upravo iz tog razloga Crkva je kroz vjekove usmjerena prema rastu do punine u nebeskoj slavi.

Rast Crkve odvija se u uzajamnosti svih udova istog tijela (usp. 1 Kor

⁴ Joachim Gnilka, *Teologija Novoga zavjeta*, KS, Zagreb, 1999., 79.

⁵ Usp. Veronika Nela Gašpar, *Teološki govor o Duhu Božjem*, 56.

⁶ Usp. Marinko Vidović, *Pavao i njegova misao*, Split, CUS, 2010., 766-771.

12,26), ali i jedinstvu u različitosti, kojemu je tvorca isti Duh (usp. 1 Kor 12,13).⁷ Duh se daje pojedincu, ali uvijek na opću korist svih. Međusobno različiti darovi Duha trebaju se međusobno podupirati (usp. 1 Kor 12,4–30).⁸ Duh se očituje u Crkvi, tj. za nju, a za spas čovjeka. Stoga darovi Duha služe za izgradnju Crkve kao takve. Izgradnja Crkve je, dakle, temeljno mjerilo vrjednovanja osobnih darova Duha Svetoga. Pavao ne dopušta bilo kakvu pomisao na to da se darovi Duha na bilo koji način prikazuju kao dokazivanje vlastite nadmoći, časti ili osobne slave u posjedovanju darova Duha. Oni nisu povlastica pojedinca, već životni princip cijele Crkve. Darovi dani pojedincu nisu za proslavu njega samog nego na izgradnju čitave zajednice. Darovima u ljubavi Duh čini čovjeka otvorenijim za Boga i bližnjeg kako bi se na taj način izgrađivala cijela Crkva. Stoga se može reći kako je najveće mjerilo istinitosti svih darova upravo ljubav (usp. 1 Kor 13,13). Po njoj se Duh predstavlja kao iskustvena snaga kršćanskog života, koji biva ispunjen nesebičnošću i širokogrudnošću, daleko od svakog koristoljublja, a svoju puninu očituje upravo kroz zajednicu i njezin napredak.

Konačno, Crkva obiluje mnoštvom milosnih darova. Pavao u Poslanici Korinćanima spominje različita ponašanja u Crkvi za koja kaže kako proizlaze iz djelovanja Duha (usp. Kor 12,4–11). Stoga on nudi popis *izvanrednih karizmi* u zajednici, kao što

su dar mudrosti i znanja, ozdravljenje ili pak činjenje čudesa (usp. 1 Kor 12,8–10), ali i *redovite darove* poput posluživanja, poučavanja, tješnja, dijeljenja, obavljanja starješinske službe te iskazivanje djela milosrđa (usp. Rim 12,6–8).⁹ Može se reći kako je Pavao razvrstavanjem karizmi u dva smjera pokazao sliku idealne zajednice kakvu bi želio. U njoj bi svaki pojedinac mogao shvatiti svoje mjesto u zajednici i time ga u potpunosti ostvariti. Stoga bi izvanredni darovi koristili u ostvarenju služenja, ali uz poštovanje i poslušnost prema redovitim darovima. Bitno je primijetiti kako Pavao tim razvrstavanjem ne suprotstavlja institucionalnu strukturu Crkve karizmatskoj. Naprotiv. Pavlu je iznimno stalo do toga da se različiti darovi međusobno potpomažu, jer su oni izraz iste Božje milosti darovane za spas čovjeka, ali s različitim zadaćama.

Kako danas razlikovati duhove?

Imajući u vidu da svaki dar Duha, bilo da se radi o redovitom daru upravljanja Crkvom, što je svojstveno crkvenoj hijerarhiji, bilo

⁷ Usp. Marinko Vidović, *Pavao i njegova misao*, 768.

⁸ Usp. Walter Kasper, *Bog Isusa Krista*, UPT, Đakovo, 2004., 313.

⁹ Usp. Ivan Dugandžić, *Biblijska teologija Novoga zavjeta*, KS, Zagreb, 2004., 91.

da se radi o izvanrednim prodorima darova Duha Svetoga u pojedincima, pokazuje svoju pravovjernost u priznanju Krista Spasiteljem i u okupljanju i izgradnji Crkve kao zajednice, a ne njezinom razbijanju, valja postaviti pitanje kako danas konkretno razlikovati karizme? Radi li se pri tom uistinu o daru Duha Božjega, ili možda o zamci zloduha, koji je otac laži i umije se podmuklo predstaviti kako bi zaveo čovjeka u ropstvo grijeha i same smrti? Nije li možda riječ samo o nagnuću ljudskog duha, u kojemu svoj prostor za djelovanje nalazi i Božji Duh, ali, na žalost, i zloduh?

Poslužiti ćemo se konkretnim uputama hrvatskog isusovca i psihologa Mije Nikića. On tvrdi da je *ono što dolazi od Duha Božjeg uvijek u skladu s objavljenim istinama u Svetom pismu, Božjim zapovijedima, evanđeljima te na koncu, ne manje važno, u skladu je sa zdravim razumom. To znači da je realno i konkretno, nije iluzija niti fikcija. Takav dar čovjeka približava Bogu i zajednici vjernika, otvara ga prema drugima i potiče na djelatnu ljubav prema bližnjemu. Božji darovi ispunjavaju čovjeka, čine ga nesebičnim, a u zajednicu donose mir, slogu i prihvaćanje. Nadalje, dar Božji daje duboki smisao njegovom vlastitom životu, oslobađa od grijeha i poštuje njegovu slobodu. U skladu s tim donosi mir, sigurnost, radost i strpljivost te potiče na praštanje, a oslobađa od licemjerja, lažne poniznosti, sitničavosti te pomaže čovjeku prihvatiti sebe samoga onakvim kakav jest – bez uzdizanja, ali i ponižavanja. Darovi Duha na prvo mjesto stavljaju Božju slavu*

i ni u kojem slučaju ne ucjenjuju, zastrašuju ili uvjetuju te se ne služe manipulacijom bilo kakve vrste. Vrlo je bitno da se darovi Božji događaju bez velike senzacionalnosti, kiča i buke.

Nasuprot tome, ono što *nije od Duha Božjega* redovito je u suprotnosti s objavljenim istinama, Božjim zakonom, duhom evanđelja, ali i sa zdravim razumom. Čovjeka udaljava od Boga, zajednice Crkve, sakramenata, molitve, te ga izolira od drugih i čini neosjetljivim za potrebe bližnjega. Usredotočuje samoproglashenog karizmatika isključivo na sebe, ali i na zanemariivanje osnovnih dužnosti i obveza. Čine ga oholim i umišljenim ili lažno poniznim i licemjernim. Potiču na laž, proklinjanje, zamjeranje i nepraštanje. Ono što nije od Duha Božjega stavlja sebe na prvo mjesto i teži za vlastitom slavom, a ne Božjom. Čovjeka ostavlja praznim, uvodi ga u napast i usmjerava na grijeh. Zarobljava njegovo srce i uvodi u navezanost i posesivnost. Ujedno ostavlja dojam prisile i neslobode. Zamke zloduha redovito u zajednici izazivaju nemir, rasulo, zbrku i nered, tjeskobu, sumnju, nestrpeljivost i strah. Uključuju senzacionalnost, samopromociju, buku, naplaćivanje duhovnih dobara i pomoći, isticanje i kič. Ucjenjuje, uvjetuje, zastrašuje ili se služi manipulacijom. Promovira kult osobe i vođe, ali isto tako sadrži i elemente relativizma, racionalizma, materijalizma, hedonizma, praznovjerja, ezoterije, magije ili čak i okultizma.¹⁰

¹⁰ Usp. Mijo Nikić, Razlike između Božjih i đavolskih djela, na: <https://rastimougospodinu.com/p-mijo-nikic-razlike-između-božjih-i-davlijih-djela>, (10. 11. 2025.).

Iz svega navedenoga dade se zaključiti kako su autentični darovi Duha Božjega usmjereni slavi Božjoj, izgradnji Crkve kao sakramenta spasenja čovjeka, očuvanju njegova dostojanstva i općoj dobrohotnosti. Iz svega jasno proizlazi da je čovjek kao razumno biće obdaren sposobnošću rasuđivanja duhova i darova. Ipak, valja voditi računa o raspirivanju tog milosnog dara (usp. 2 Tim 1,6) koji dolazi odozgor. Riječ je dubljem poniranju u Božji zakon i istine vjere, koje pomažu bdjeti nad autentičnošću i prosudbom izvanrednih darova i njihovom upotrebom u zajednici. Ipak, osobita odgovornost bdjeti nad ispravnošću darova i karizmi u zajednici pripada crkvenim pastirima, jer Duh Sveti nikad ne djeluje izvan ustrojstva Crkve i njezina jedinstva kojemu je on sam izvor i snaga.

Izvanredni darovi Duha Svetoga, koji se pojavljuju u životu Crkve kroz različite karizme i pojedince,

znak su trajne prisutnosti i djelovanja Duha, koji je izvor njezina života i unutarnji pokretač prema punini zajedništva u Kristu. Oni nisu prvenstveno znak osobne izabranosti, nego poziv na služenje, na rast u ljubavi i sudjelovanje u poslanju Crkve kao sakramenta spasenja. Svaki dar, bilo redovit ili izvanredan, ima svoje mjesto i svrhu unutar otajstva Tijela Kristova, jer Duh djeluje u različitosti, ali uvijek za jedinstvo Crkve, koja je živi organizam, prožet dinamičnom interakcijom svih svojih članova. Vjernik ne doživljava svoju vjeru izolirano, nego svoje osobno svjedočanstvo usklađuje s dinamičnim životom Crkve, njezinim obredima, molitvama i aktivnostima. Na taj način Duh Sveti, koji puše gdje hoće (usp. Iv 3,8), vodi Crkvu, nadahnjuje, uvijek iznova ožvljuje i posvećuje, ali istovremeno čuva od zablude i osigurava da ostane na Kristovom putu.

ARTERIJSKA HIPERTENZIJA (POVIŠENI KRVNI TLAK)

– Tihi ubojica današnjice

Zivimo u vremenima brzog ritma i visoke razine stresa. K tome, često se susrećemo sa hranom koja je bogata natrijem (soli) što zajedno sa sjedilačkim načinom življenja doprinosi visokoj incidenciji povišenog arterijskog tlaka.

Arterijska hipertenzija jedna je od najčešćih kroničnih nezaraznih bolesti i najvažniji pojedinačni čimbenik rizika za kardiovaskularni mortalitet u svijetu. Njezina epidemiologija pokazuje veliki javnozdravstveni značaj, ali i brojne regionalne, dobne i socijalne razlike.

Glede globalne rasprostranjenosti procjenjuje se da više od 1,2–1,3 milijarde ljudi u svijetu ima arterijsku hipertenziju. Gotovo 1 od 3 odrasle osobe ima povišen krvni tlak. Više od 50 % oboljelih ne zna da ima hipertenziju. Manje od 25 % bolesnika ima dobro reguliran krvni tlak. Ne čudi stoga da je hipertenzija odgovorna za oko 10 milijuna smrti godišnje, ponajviše zbog: moždanog udara, koronarne bolesti, srčanog zatajavanja te kronične bubrežne bolesti. Prevalencija visokog krvnog tlaka u Europi iznosi 30–45 % odrasle populacije. Viša je učestalost u istočnoj i jugoistočnoj Europi,

zemljama s nižim socioekonomskim statusom. Procjenjuje se da oko 37–40 % odraslih u Hrvatskoj ima arterijsku hipertenziju.

1. Što je arterijska hipertenzija?

Arterijska hipertenzija, poznata i kao povišeni krvni tlak, jedno je od najčešćih kroničnih zdravstvenih stanja današnjice. Krvni tlak označava silu kojom krv pritišće stijenke krvnih žila dok srce pumpa krv kroz tijelo. Kada je ta sila dugotrajno prevelika, govorimo o povišenom krvnom tlaku. Hipertenzija je posebno opasna jer često ne uzrokuje nikakve tegobe godinama. Mnogi ljudi ne znaju da imaju povišeni tlak sve dok se ne pojave ozbiljne komplikacije poput srčanog ili moždanog udara. Upravo zbog toga hipertenziju često nazivamo „tihim ubojicom“. Normalne vrijednosti krvnog tlaka iznose oko 120/80 mmHg. Ako su vrijednosti trajno iznad 140/90 mmHg, smatra se da osoba ima arterijsku hipertenziju.

2. Koliko je hipertenzija česta i zašto je važna?

Povišeni krvni tlak pogađa velik dio odrasle populacije. Procjenjuje se da svaka treća odrasla osoba ima arterijsku hipertenziju, a učestalost raste s dobi. Ipak, hipertenzija se sve češće javlja i kod mlađih osoba, što je povezano s modernim načinom života.

Neliječena hipertenzija s vremenom oštećuje krvne žile i važne organe poput srca, mozga, bubrega i očiju. Ona je jedan od glavnih uzroka

srčanog udara, moždanog udara, zatajenja srca i kronične bolesti bubrega.

3. Uzroci povišenog krvnog tlaka

U većini slučajeva ne postoji jedan jasan uzrok nastanka hipertenzije. Tada govorimo o primarnoj (esencijalnoj) hipertenziji, na čiji razvoj utječe kombinacija nasljednih čimbenika i načina života. Rjeđe, povišeni krvni tlak može biti posljedica neke druge bolesti, primjerice bolesti bubrega, hormonalnih poremećaja ili uzimanja određenih lijekova. Tada govorimo o sekundarnoj hipertenziji.

4. Čimbenici rizika

Najvažniji čimbenici koji povećavaju rizik od razvoja hipertenzije su starija životna dob, nasljedna sklonost, prekomjerna tjelesna masa i pretilost, prevelik unos soli u prehrani, nedostatak tjelesne aktivnosti, pušenje, prekomjerno konzumiranje alkohola te dugotrajan stres. Dobra vijest je da se na mnoge od ovih čimbenika može utjecati promjenom životnih navika.

5. Simptomi – zašto je hipertenzija opasna?

Većina osoba s povišenim krvnim tlakom nema nikakve simptome. Kada se simptomi pojave, često su blagi i nespecifični te mogu uključivati: glavobolju, vrtoglavicu, umor, lupanje srca, šum u ušima i brojne druge nespecifične simptome.

Zbog izostanka jasnih simptoma, jedini pouzdan način otkrivanja hipertenzije jest redovito mjerenje krvnog tlaka.

6. Mjerenje i dijagnostika krvnog tlaka

Krvni tlak mjeri se tlakomjerom, najčešće na nadlaktici. Za točno mjerenje važno je mirovati barem nekoliko minuta prije mjerenja, sjediti opušteno i ne razgovarati tijekom mjerenja. Jedno povišeno mjerenje nije dovoljno za postavljanje dijagnoze. Liječnik procjenjuje vrijednosti krvnog tlaka na temelju više mjerenja u različitim danima.

7. Liječenje arterijske hipertenzije

Cilj liječenja je sniziti krvni tlak na sigurne vrijednosti i smanjiti rizik od komplikacija. Liječenje uključuje promjene životnih navika i, po potrebi, uzimanje lijekova. Glede promjene životnih navika važno je smanjenje unosa soli, zdrava i uravnotežena prehrana, redovita tjelesna aktivnost, smanjenje tjelesne mase, prestanak pušenja, umjerena konzumacija alkohola te kontrola stresa. Ako promjene životnog stila nisu dovoljne, liječnik propisuje lijekove za snižavanje krvnog tlaka. Lijekove je važno uzimati redovito, čak i kada se osoba osjeća dobro.

8. Prevencija povišenog krvnog tlaka

Prevencija arterijske hipertenzije temelji se na zdravom načinu života.

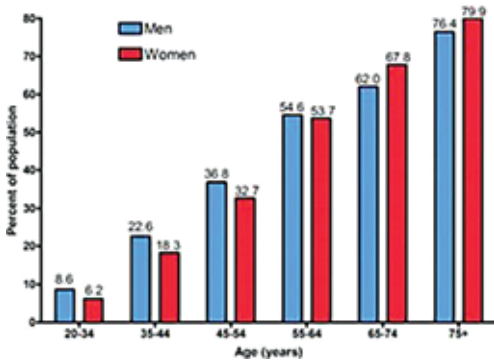
Redovito kretanje, pravilna prehrana i održavanje zdrave tjelesne mase mogu značajno smanjiti rizik od razvoja povišenog krvnog tlaka. Preporučuje se redovito kontrolirati krvni tlak, osobito kod osoba s povećanim rizikom.

9. Zaključak

Arterijska hipertenzija je česta i ozbiljna bolest koja često prolazi

Slika 1.

Postotak muškaraca i žena s dijagnosticiranom hipertenzijom prema dobi.

neprimijećeno. Iako može imati teške posljedice, uz rano otkrivanje, promjene životnih navika i pravilno liječenje, krvni tlak se može uspješno kontrolirati i omogućiti dug i kvalitetan život.

Slika 2. Rizični faktori i posljedice arterijske hipertenzije

Doc. dr. sc. Mate Petričević,
dr. med.

Sveti Franjo- svetac koji je shvatio što je prava sreća

Kad razmišljam o svecima, često mi se čini da su to bili neki davni, gotovo nestvarni ljudi koji su živjeli potpuno drugačije od nas. Ali priča o svetom Franji Asiškom uvijek me podsjeti da svetost ne znači biti

savršen, nego biti hrabar. Hrabar reći „da“ Bogu i ljubavi. Sveti Franjo je bio čovjek koji je kroz mnoge padove i traženja otkrio što znači prava sreća, ona koja ne dolazi iz bogatstva, slave ni moći, nego iz jednostavnosti, mira i ljubavi prema svemu stvorenom. Ignacio Larranaga je u jednoj knjizi rekao: „Bog je prošao kroz Franju. Bog je dotaknuo Franju. Bog je otpočnuo u Franji. Bog je pohodio svoga prijatelja.“ Franjo je rođen 1181. ili 1182. godine u talijanskom

gradiću Asizu u bogatoj obitelji trgovca tkaninama. Njegov otac Pietro Bernardone bio je uspješan i želio je da mu sin nastavi posao i živi lagodan život. Franjo je odrastao okružen glazbom, prijateljima i luksuzom. Bio je omiljen među vršnjacima, pun života i snova. Volio je društvo, pjesmu i slavlje, bio je kako bismo danas rekli „duša svakog okupljanja“. Sanjao je da postane vitez i osvoji slavu na bojištu. Ali, kao i mnoge velike priče i njegova je počela u tišini boli. Tijekom rata između Asiza i Perugie, Franjo je zarobljen i zatvoren. U tamnici, bolestan i iscrpljen počeo je razmišljati o svom životu. Kad se nakon godinu dana vratio kući,

osjećao se drugačije. Sve ono što ga je nekad veselilo: novac, zabave, slava – više nije imalo smisla. U srcu je osjećao da ga Bog poziva na nešto drugo. Jednom dok je molio u maloj, napola srušenoj crkvi svetog Damjana, Franjo je čuo glas koji mu je promijenio život: „Franjo, idi i popravi moju Crkvu koja se ruši.“ U prvi trenutak nije razumio da Bog misli na duhovnu obnovu Crkve pa je doslovno počeo popravljati zidove i krov crkvice vlastitim rukama i skromnim sredstvima. Ali upravo u toj jednostavnoj poslušnosti počeo je njegov novi život, život potpunog povjerenja u Boga.

Ubrzo se dogodio još jedan važan trenutak: pred biskupom i svojim

ocem Franjo se odrekao svega. Skinuo je bogatu odjeću, položio je pred oca i rekao: „Od sada ću govoriti: Oče naš, koji jesi na nebesima.“ To nije bio čin prkosa, nego oslobođenja. U tom trenutku Franjo je postao istinski slobodan, oslobođen od stvari i bogat samo ljubavlju prema Bogu. Franjo je počeo živjeti među siromašnima, pomagati bolesnima i moliti. Ljudi su mu se isprva smijali, zvali ga luđakom, ali njegova radost i mir bili su zarazni. Oko njega su se uskoro okupili prijatelji koji su željeli živjeti kao on u siromaštvu, molitvi i zajedništvu. Tako je nastao Franjevački red, zajednica braće koja su htjela jednostavno živjeti evanđelje. Ono što me posebno oduševljava kod svetog Franje jest njegov odnos prema prirodi. On nije gledao svijet kao nešto što treba iskoristiti, nego kao dar koji treba čuvati. U svemu je vidio Božju ruku: u suncu, mjesecu, vodi, pticama, čak i u vjetru. Nazivao je sve stvoreno braćom i sestrama: „brat Sunce“,

„brat Mjesec“, „sestra Smrt“... U njegovoj poznatoj „Pjesmi stvorova“ osjeća se zahvalnost za svaki dah života. Jedna od najpoznatijih priča o svetom Franji je ona o vuku iz Gubbia. Taj je vuk napadao selo i svi su ga se bojali. No Franjo je mirno prišao, prekrstio ga i rekao: „Brate vuče, ne čini više zla ljudima, a ljudi neka te više ne progone.“ I vuk je, kaže predaja, spustio glavu i postao pitom. Ljudi su se čudili, ali taj događaj simbolizira ono što je Franjo zapravo bio GRADITELJ MIRA. On je pomirivao ne samo ljude, nego i svijet oko sebe. S vremenom Franjo je sve više rastao u vjeri. Njegova molitva postajala je sve dublja, a odnos s Bogom sve prisniji. Često je znao odlaziti u samoću, u prirodu i tamo u tišini razgovarati s Gospodinom. Iz te dubine srca jednom je izgovorio riječi koje su postale simbol njegove duhovnosti: „Bog moj i sve moje!“ Te četiri jednostavne riječi savršeno opisuju tko je bio sveti Franjo. Nije trebao

ništa više jer je u Bogu pronašao sve. To nije bila samo rečenica to je bio njegov život. On, koji se odrekao bogatstva zapravo je pronašao neizmjerljivo blago a to su mir, slobodu i ljubav. Pred kraj života Franjo je primio stigme, rane Kristova križa na svojim rukama, nogama i boku. Bio je to znak duboke povezanosti s Isusom. Iako je mnogo trpio, nikada nije izgubio radost. Kad se smrt približila, zvao ju je „sestra Smrt“ i dočekao ju je pjevajući psalme. Umro je 3. listopada 1226. godine na goljoj zemlji, okružen braćom i u potpunom miru.

Franjo je kroz svoj život naučio nešto što mnogi nikada ne otkriju – da prava sreća ne dolazi iz posjedovanja, nego iz davanja. Danas, kad je svijet prepun žurbe, uspoređivanja i želje za dokazivanjem, njegov život nas podsjeća da vrijedimo ne zbog onoga što imamo, nego zbog onoga što nosimo u srcu. Zapravo, kad

razmislim, Franjo nije bio samo svetac iz srednjeg vijeka – on je čovjek koji i danas može biti uzor svakome tko traži smisao. Njegova jednostavnost, poniznost i radost govore da svetost nije rezervirana za „posebne“, nego je moguća svima nama, ako odlučimo živjeti iskreno, u ljubavi prema Bogu i ljudima. Njegove riječi i danas su aktualne: „Gospodine, učini me oruđem svoga mira; gdje je mržnja, da donosim ljubav; gdje je uvreda, da donosim oprost; gdje je tama, da donosim svjetlo.“ Sveti Franjo nas uči da ne moramo imati sve da bismo bili sretni. Dovoljno je vjerovati, ljubiti i biti zahvalan. I možda baš zato kažemo da je on svetac koji je shvatio što je prava sreća.

Paula Granić

Osamstoti Jubilej Pjesme brata Sunca

Jedna stara srednjovjekovna pjesma koju je sastavio sveti Franjo Asiški je jedna od njegovih malobrojnih sačuvanih spisa koji se obično naziva *Pjesma stvorova*, ali je točni i puni naslov toga Franjina pjesničkoga djela *Pjesma brata Sunca* ili *Pohvale stvorova*. U njoj Franjo pjeva Bogu hvalu po svim njegovim stvorenjima, a prvo je od njih sunce, jer ono svojom svjetlošću

i toplinom najbolje predstavlja znak Božjega sjaja.

Zahvaljujući Franjevačkim izvorima dobro smo informirani o nastanku te Franjine pjesme. S velikom sigurnošću znamo da je napisana u proljeće 1225. godine. Stoga 2025. godine, kada cijela Crkva slavi redovitu jubilejsku godinu, a hrvatski narod tisuću i stotu obljetnicu hrvatskoga kraljevstva, u franjevačkim zajednicama uklapamo u ta slavlja i osamstotu obljetnicu od kako svijetom odjekuju zvuci te pjesme asiškoga zaljubljenika u sva Božja stvorenja.

Kako je nastala Pjesma brata Sunca

Okolnosti nastanka Pjesme brata Sunca gotovo je nemoguće prepoznati iz njezinih stihova. Ona je puna svjetla, zanosa i radosti, a Franjo ju je napisao u vrijeme kada je trpio velike boli i muke. Posebno ga je mučila bolest očiju tako da mu je danju smetalo sunčevo svjetlo, a noću plamen vatre, pa je najviše vremena provodio u tamnoj ćeliji koju je dijelio s mnogobrojnom braćom miševima. U takvu stanju jedne je hladne noći Franjo upao u raspoloženje koje često pogađa osobe pritisnute raznim nevoljama. Upao je u samosažaljenje. Ni o čemu drugom nije mogao misliti nego o svom jadnom stanju. Ali našao je izlaz. Zavapio je Bogu da mu pomogne i to ne tako da ukloni muke koje je trpio, nego da mu dade milosti da ih može strpljivo podnositi. Molitva mu je bila uslišana. Bolesti su ostale, ali mu se Bog obratio u duhu i dao mu sigurnost kao da se već nalazi u njegovu kraljevstvu. Tako se dogodilo veće čudo od čudesnoga ozdravljenja. Znajući da ga čeka kraljevstvo blaženih Franjo je već u svojim bolestima i nevoljama postao trajno radostan, hrabar i Bogu zahvalan. Pri tome je postao svjestan kako su velik Božji dar sva stvorenja koja nas okružuju i bez kojih uopće ne bismo mogli živjeti. Iako je njegovim bolesnim očima smetalo sunčevo svjetlo, on je znao da bez sunca i ostalih stvorova nema života na zemlji. Tada je u znak zahvalnosti odlučio sastaviti pjesmu kojom će pjevati i druge poticati da pjevaju hvalu *Svevišnjem*,

svemogućem i dobrom Gospodinu kojemu jedinom pripada sva hvala i slava i čast i svaki blagoslov. Upravo tim riječima započeo je sastavljati Pjesmu brata Sunca i to na svom materinskom talijanskom jeziku, ili točnije, umbrijsko-toskanskom dijalektu kakav se govorio u Asizu prije osam stotina godina. U to vrijeme bila je to i jedna književna novost, jer se u pisanoj komunikaciji redovito koristio latinski jezik. Stoga se Pjesma brata Sunca smatra najstarijom sačuvanom pjesmom na talijanskom narodnom jeziku. Nastala je čak četrdeset godina prije rođenja najvećega talijanskog pjesnika Dantea Alighierija. Nije se sačuvao Franjin izvorni rukopis Pjesme brata Sunca,

pa je najstariji tekst pjesme sačuvan u prijepisu iz 1243. godine, koji se čuva u samostanu sv. Franje u Asizu u kojem se nalazi i njegov grob.

Pjesma je da se pjeva

Od samoga početka Pjesma brata Sunca namijenjena je za pjevanje pa joj je Franjo smislio i napjev kojim ju je pjevao zajedno sa svojom braćom. No kako Franjo nije završio glazbene škole, pozvao je brata Pacifika, vještoga glazbenika i učitelja pjevanja, kojemu je dao nekoliko braće da propovijedaju svijetom i pjevaju „Pohvale Gospodnje kao Gospodinovi pjevači“. Svjesno ili ne,

sveti Franjo postupio je pri tome kao najveći biblijski pjesnik i glazbenik, kralj David, koji je spjevao psalme kojima i danas Crkva slavi Boga. U opisu posvete jeruzalemskoga hrama koji je sagradio Davidov sin Salomon stoje među ostalim i ove riječi: „Dok su svećenici stajali na dužnostima, leviti su na glazbalima za Gospodnje pjesme, što ih učini kralj David, slavili Gospodina 'jer je vječna njegova ljubav'. Time je David preko njihovih ruku hvalio Gospodina“ (2 Ljet 7,6a). Drugim riječima, i nakon svoje smrti i David i Franjo nastavili su pjevati hvalu Bogu, ne samo u kraljevstvu nebeskom, nego i ovdje na zemlji preko pjevača i svirača koji se služe njihovom stihovima i glazbom.

Pjesma brata Sunca na hrvatskom jeziku

Koliko je poznato, na hrvatskom jeziku postoji petnaestak prijevoda Pjesme brata Sunca, a najpoznatiji se nalazi u službenoj hrvatskoj crkvenoj liturgijskoj pjesmarici *Pjevajte Gospodu pjesmu novu* (1985.). Spjevao ga je 1936. godine fra Dionizije Andrašec, a uglazbio fra Miroslav Grđan. Obojica su bili članovi Hrvatske franjevačke provincije Svetih Ćirila i Metoda sa sjedištem u Zagrebu.

Bilo bi lijepo kad bismo mogli znati kako je zvučao napjev Pjesme brata Sunca koji je sastavio sam sveti Franjo, ali napjev fra Miroslava Grđana napravljen u duhu gregorijanskoga korala ostavlja takav dojam kao da slušamo odjek davnih vremena i pomišljamo kako bi upravo takav mogao biti onaj

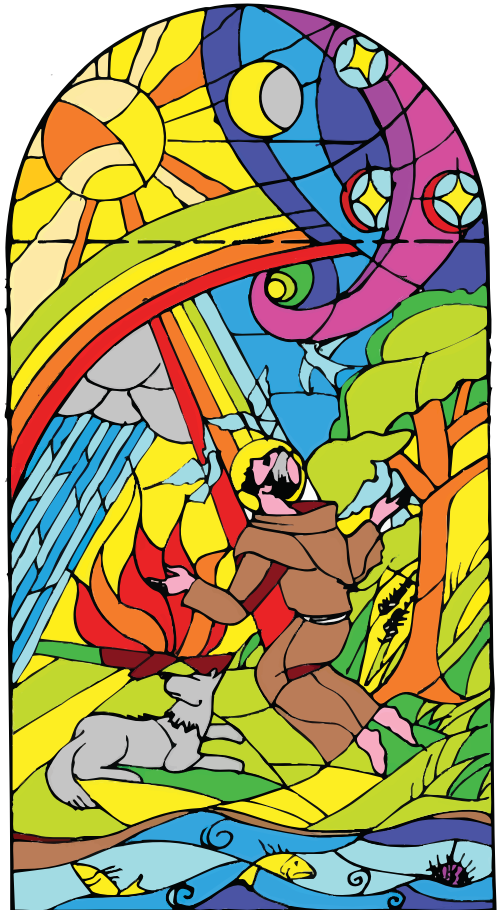
Franjin napjev koji je uredio vrsni glazbenik brat Pacifik. Znakovita je i podudarnost imena jer je Miroslav hrvatski prijevod imena Pacificus koji je ovaj naš odlični, ali slabo poznati, glazbenik dobio kada je kao sedamnaestogodišnji mladić ušao u Franjevački red (1932. g.), a stradao je kao tridesetogodišnjak na blajburškom Križnom putu gdje mu se 1945. gubi trag.

Nadahuta pjesma koja stalno nadahnjuje

Na temelju Pjesme brata Sunca nastala su mnoge druge pjesme, knjige, filmovi, slike i razna druga umjetnička djela kao što su i već spomenuta stakla u klasturu sinjskoga samostana. No u naše vrijeme svakako treba istaknuti da je ova Franjina pjesma nadahnula današnjeg papu Franju da za početne riječi i naslov jedne svoje enciklike uzme izraz *Laudato si* (Hvaljen budi) kojim započinje osam od devet kitica Pjesme brata Sunca. To je enciklika koja govori o skrbi za majku zemlju koja je zajednički dom ne samo svih ljudi, nego i svih ostalih Božjih stvorenja. Dok papa Franjo upozorava kako je u naše vrijeme zemlja postala kao sestra koja jeca zbog zla koje joj nanosimo neodgovornim korištenjem i zloporabom dobara koje je Bog stavio u nju, Pjesma brata Sunca može nam biti putokaz kako ćemo ispuniti riječ koju je Isus rekao svojim učenicima kada ih je poslao da idu po svemu svijetu i propovijedaju evanđelje svemu stvorenju (usp. Mk 16,15). Propovijedati evanđelje znači naviještati radosnu vijest, a to znači da se u svim našim odnosima treba

vidjeti i osjetiti radost, koja je moguća jedino onda kada se prema svim stvorenjima postupa prema Božjem naumu ljubavi u kojoj je stvorio sve što je i na nebu i na zemlji.

Sveti Franjo Asiški tu evanđeosku radost doživio je u okolnostima koje izvana gledajući nisu bila nimalo povoljne, ali upravo to pokazuje da se radi o radosti kojoj je izvor u neuništivom zajedništvu s Bogom. To zajedništvo ne može uništiti nikakva bolest i nevolja pa ni sama smrt. Sveti Franjo to je svjedočio čitavim svojim životom, a kad je osjetio da mu se približava smrtni čas, premda je trpio

bol, obuzela ga je *nova radosti duha* (usp. Ogledalo savršenstva, 123) te je pozvao je brata Anđela i Leona koji su mu otpjevali Pjesmu brata Sunca koju ovdje donosimo u prijevodu već spomenutoga fra Dionizija:

Pjesma brata Sunca

Svevišnji, svemožni,
 Gospodine dobri,
 tvoja je hvala i slava i čast
 i blagoslov svaki.
 Tebi to jedinom pripada,
 dok čovjek nijedan dostojan nije
 ni da ti sveto spominje ime.
 Hvaljen budi, Gospodine moj,
 sa svim stvorenjima svojim,
 napose s bratom, gospodinom
 Suncem:
 od njega nam dolazi dan
 i svojim nas zrakama grije.
 Ono je lijepo i sjajne je
 svjetlosti puno,
 slika je, Svevišnji, tvoga
 božanskoga sjaja.
 Hvalite i blagoslivljajte
 Gospodina moga,
 zahvaljujte njemu, služite
 njemu svi
 u poniznosti velikoj.
 Hvaljen budi, Gospodine moj,
 po bratu našem Mjesecu i
 sestrama Zvijezdama.
 Njih si sjajne i drage i lijepe
 po nebu prosuo svojem.
 Hvaljen budi, Gospodine moj,
 po bratu našem Vjetru,
 po Zraku, Oblaku, po jasnoj
 Vedrini,
 i po svakom vremenu tvajem,
 kojim uzdržavaš stvorove svoje.
 Hvaljen budi, Gospodine moj,
 po sestrici Vodi,

ona je korisna, ponizna, draga
 i čista.

Hvaljen budi, Gospodine moj,
 po bratu našem Ognju, koji nam
 tamnu rasvjetljuje noć.

On je lijep i ugodan, silan i jak.

Hvaljen budi, Gospodine moj,
 po sestri i majci nam Zemlji.

Ona nas hrani i nosi, slatke nam
 plodove,

cvijeće šareno i bilje donosi.

Hvaljen budi, Gospodine moj,

po onima koji opraštaju iz
 ljubavi tvoje

i podnose rado bijede života;

blaženi koji sve podnose s mirom,
 jer ćeš ih vječnom okruniti
 krunom.

Hvaljen budi, Gospodine moj,

po sestri nam tjelesnoj smrti,

kojoj nijedan smrtnik umaći neće.

Jao onima koji u smrtnom umiru
 grijehu;

a blaženi koje ti nađeš po volji

presvetoj svojoj,

jer druga im smrt nauditi neće.

Pjesma brata Sunca nije nastala samo iz Franjina zanosnog dodira s prirodom, nego i iz njegova oduševljenja Božjom riječju koju nalazimo u Svetom pismu. To se vidi iz toga što Pjesma brata Sunca nalikuje sličnim biblijskim pjesmama u kojim se stvorenja pozivaju da hvale svoga Stvoritelja. Obično se u tom smislu uočavaju sličnosti sa Psalmom 148 i hvalospjevom trojice mladića peći u Knjizi proroka Daniela (3,51-90), ali i s Isusovom govorom o Blaženstvima (Mt 5,3-10) i drugim biblijskim tekstovima poput Knjige Otkrivenja koja je sva prožeta sličnim hvalospjevima.

Tri božanska pridjeva

Pjesma brata Sunca započinje obraćanjem Bogu s tri veličanstvena božanska pridjeva:

Svevišnji, svemožni, Gospodine dobri./Altissimu, onnipotente, bon Signore

Pridjev *svevišnji* odgovara biblijskoj hebrejskoj riječi *el-jon* kojom se želi reći da je Bog veći od svega što se može zamisliti. Nijedno se stvorenje ne može s njime usporediti. On je tajanstven i nevidljiv tjelesnim očima, ali je u stalnom odnosu sa svojim stvorenjima. On je sve stvorio, svime upravlja i sve uzdržava. I, što je najvažnije, pristupačan je. Svatko mu se u svakoj situaciji može obratiti.

Bog je *svemoćan*, što se također očituje u njegovu stvaranju. Pridjevom *svemoćni* ili *svemogućući* često se u Starom zavjetu prevodi hebrejska riječ *šadaj*, koja slično kao i *el-jon* znači *svevišnji, najviši*, ali s naglaskom na Božju moć i snagu. Bog je veći od svih i može sve, ali u svojoj moći oni sve čini dobro. U Novom zavjetu to se izražava grčkom riječju *pantokrator*, koja se ponekad na hrvatski prevodi *svedržitelj*. U svakom slučaju, Božja svemoć o kojoj se ovdje govori povezana je s time da je Bog naš Otac, što se lijepo izražava na samom početku Vjeronanja, kada kažemo: *Vjerujem u Boga, Oca svemogućega*. Dakle, naš Bog nije 'neko' svemogućuće božanstvo. On je Svemogućući Otac! A to znači da svoju svemoć koristi za dobro svoje djece.

Stoga je logično da treći pridjev kojim Franjo na početku svoje Pjesme naziva Bog glasi, *dobri*. U hebrejskom jeziku to odgovara pridjevu *tob*, koji

čak sedam puta nalazimo u opisu stvaranja svijeta na početku Knjige Postanka (1,1 – 2,4). Tu se dobrim ne naziva sam Bog, nego njegova stvorenja, ali ona su dobra jer ih takvima čini Bog. I to on čini svojim pogledom!

Isus je jednom rekao: „Oko je tijelu svjetiljka. Ako ti je dakle oko bistro, sve će tijelo tvoje biti svijetlo.“ (Mt,6,22). Kao što Božje oko gleda dobro i svojim svjetlom sve čini svijetlim, tako je i nama dao moć da možemo činiti dobro ne samo rukama, nego i pogledom. Znamo kako je ružno kada nas netko krivo pogleda, a kako je lijepo doživjeti ono što je doživjela Marija kada je rekla „Veliča duša moja Gospodina i klikće duh moj u Bogu mome Spasitelju, što pogleda na neznatnost službenice svoje“ (Lk 1,46-48). Božji pogled takav je da u čovjeku izaziva mir i radost. I tko god gleda svijet oko sebe Božjim okom vidi u svakom stvorenju odraz dobrote Stvoritelja. Upravo to je teološki i duhovni temelj Franjine Pjesme brata Sunca.

U svom obraćanju Bogu, Franjo upotrebljava i izraz Gospodin. To je u skladu s biblijskom i liturgijskom tradicijom u kojoj se Božje ime zapravo ne može ni spomenuti, jer je veće od svake ljudske riječi. Poznato je da Židovi nikada ne izgovaraju objavljeno Božje ime *Jahve*, jer uvijek postoji strah da Božje ime izgovorimo nedostojno. Stoga se, ondje gdje u Bibliji piše *Jahve*, izgovara neka druga zamjenska riječ, najčešće *Adonai*, koja se prevodi Gospodin. Nemamo podataka o tome je li u trinaestom stoljeću u Asizu postojala židovska zajednica i je li Franjo Asiški imao kontakta sa Židovima i židovskom

tradicijom. No, očito je da je živeći u duhu liturgije i Svetoga pisma imao isti senzibilitet prema svetosti Božjega imena.

Četiri božanske imenice

U uvodnoj strofi svoje pjesme Franjo kaže kako nijedan čovjek nije dostojan Boga ni spomenuti, ali bez straha mu se obraća s onim što se jedino Bogu pristoji i njemu pripada:

*tvoja je hvala i slava i čast/Tue so'
le laude, la gloria e l'honore
i blagoslov svaki./et onne
benedizione
Tebi to jedinom, Svevišnji, pripada,/*
*Ad Te solo, Altissimo, se konfane
dok čovjek nijedan dostojan nije/ e
nullu homo ène dignu
ni da ti sveto spominje ime./Te
mentovare*

Hvala (*laude*), slava (*gloria*), čast (*honore*) i blagoslov (*benedizione*) četiri su imenice koji opisuju čovjekov odnos s Bogom. Istina je da i hvala i slava i čast i blagoslov postoje i u našim međusobnim ljudskim odnosima pa i u našem odnosu prema ostalim stvorenjima. To svjedoči i sama ova Franjina pjesma. Ali sve to onoliko je iskreno i vjerodostojno koliko proizlazi iz našega odnosa s Onim komu to jedinom pripada.

Prva riječ, hvala (*laude*) ili pohvala u Svetom pismu redovito je povezano sa iskazivanjem štovanja Boga ustima ili riječima. Hvala se naziva *plodom usana* (Heb 13,15) kojim se Bogu daje ono što mu pripada, a to je prije svega

zahvalnost za vlastito postojanje i postojanje svega stvorenog.

Riječ slava (*gloria*) ima u Bibliji posebno značenje kada se radi o Slavi Božjoj. Taj izraz označava vidljivu Božju prisutnost u svijetu i među ljudima. Slava se Božja pokazuje i zato možemo reći da sve što je stvoreno očituje slavu Božju. Sve što na svijetu postoji upućuje na svoga Stvoritelja. Ali najveće očitovanje Božje slave u svijetu dogodilo se u njegovu sinu Isusu Kristu. U Pjesmi brata Sunca, Franjo nigdje izričito ne spominje Krista, ali riječ slava povezana je upravo s njime. On je došao na svijet da proslavi Oca, to jest da pokaže stvarnu Božju prisutnost u svijetu koja se očituje u njegovoj ljubavi prema čovjeku. Zato su na dan njegova rođenja anđeli pjevali: "Slava Bogu na visini, a na zemlji mir ljudima miljenicima njegovim." (Lk 2,14).

Čast (*honor*) riječ je koja označava nečije dostojanstvo ili uzvišen položaj u društvu. Božja čast u tom smislu nije ni s kim usporediva. On je jedinstven. Uzvišen je iznad svega i ispravan odnos prema Bogu jest priznati da je on jedini Bog. Kada sveti Franjo u svojoj Pjesmi kaže da Bogu pripada čast, on zapravo time ispovijeda vjeru da je Bog različit od svojih stvorenja, ali je s njima povezan. Iskazati Bogu čast znači priznati se njegovim stvorenjem i živjeti život iz živoga odnosa sa svojim Stvoriteljem.

I četvrta riječ, blagoslov (*benedizione*) sastavljena je zapravo od dvije riječi koje znače dobro (*blago/bene*) i govoriti (*sloviti/dicere*). No značenje riječi blagoslov ne svodi se samo na dobro govorenje. Blagoslov

se u Bibliji često povezuje s darom plodnosti. Sveti Franjo kaže da Bogu pripada *svaki* blagoslov, a to znači i onaj koji od Boga dolazi i onaj koji Bogu ide. Prvi je onaj koji od Boga dolazi jer je Bog blagoslovio svoj stvorenja, a na poseban način čovjeka kojemu je sva ostala stvorenje podložio, ali ne da njima vlada bezobzirno nego s blagoslovom. Drugim riječima, kada Bog daje svoj blagoslov onda on čovjeku i ostalim živim bićima daje sposobnost da zemlju ispune životom. To je blagoslov koji od Boga dolazi. A blagoslov koji Bogu ide ostvaruje se onda kada čovjek sudjeluje u Božjoj stvaralačkoj moći tako da se brine za ostala Božja stvorenja osobito štiteći svoj i njihov životni prostor.

Tako nas prva strofa Pjesme brata Sunca uvodi u ono što će biti njezin glavni sadržaj, a to je iskazivanje hvale Bogu za one prirodne elemente koji omogućuju život na zemlji od početka stvaranja pa do konca svijeta.

Sličnost s nebeskim hvalospjevima

Premda to nije vidljivo na prvi pogled, ova prva strofa ima i snažnu apokaliptičku poruku. Naime, što se više čita to se više primjećuje sličnost s hvalospjevima, koje na više mjesta nalazimo u Knjizi Otkrivenja. U toj posljednjoj biblijskoj knjizi opisana je stvarnost ljudske povijesti koja uključuje mnogo toga mračnoga i mučnoga, ali je nizom nebeskih hvalospjeva naviještena konačna pobjeda dobra nad zlom, svjetla nad tamom i ljubavi nad mržnjom. Među tim hvalospjevima osobito su s Franjinom pjesmom povezana dva.

Prvi je onaj koji izgovaraju dvadeseti i četiri starješine koji stoje oko Božjega prijestolja klanjaju se i stavljaju pred prijestolje svoje krune govoreći

“Dostojan si, Gospodine,
Bože naš,
primiti slavu i čast i moć!
Jer ti si sve stvorio,
i tvojom voljom sve postade
i bî stvoreno!” (Otk 4,11)

A u drugom hvalospjevu vidjelac Ivan čuje glas svih stvorenja:

“I začujem: sve stvorenje, i na nebu, i na zemlji, i pod zemljom, i u moru – sve na njima i u njima govori:

‘Onomu koji sjedi na prijestolju
i Jaganjcu
blagoslov i čast,
i slava i vlast
u vijeke vjekova!’” (Otk 5,13)

Na taj hvalospjev, četiri bića koja predstavljaju četiri vrste stvorenja, odgovaraju amen, a starješine opet padaju ničice i klanjaju se pred Božjim prijestoljem (Otk 5,14).

Tako uvodna strofa Pjesme brata Sunca naviješta istu poruku kao i posljednja knjiga Svetoga pisma: kakva god bila naša realnost, mi već sada možemo sudjelovati u konačnoj Božjoj pobjedi nad svim protivnim silama. Upravo u takvom stanju nalazio se sveti Franjo kada je počeo sastavljati ovu svoju Pjesmu. Iako je oko njega sve bilo mračno i mučile ga razne tjelesne i duhovne boli, Bog mu je dao takvu sigurnost spasenja da je izgledalo kao da se već preselio u nebo i pridružio nebeskim hvalospjevima.

Fra Domagoj Runje

„Aris et focus – Vjeri i domu“, Kačić, 2024, s. 824.

Franjevačka provincija Presvetoga Otkupitelja već gotovo šezdeset godina izdaje zbornik „Kačić“. Dugo godina glavni urednik bio je fra Hrvatina Gabrijel Jurišić, naš baškovoški franjevac, svećenik i profesor na Franjevačkoj klasičnoj gimnaziji u Sinju. Budući da je cijeli život, uz svoje svećeničke i profesorske dužnosti, pisao, uređivao i tiskao knjige i članke, neka su braća fratri, suradnici i prijatelji predložili da se, u prigodi 90. rođendana i 65. obljetnice mlade mise, objavi Zbornik njemu u čast.

Zbornik su uredili Dinko Aračići i fra Nedjeljko Jukić, a naslov mu je „Aris et focus – Vjeri i domu.“ Taj je izraz prvi upotrijebio Marko Tulije

Ciceron (+43. god. prije Krista), državnik, govornik i pisac. Dakle, filozof i najplodniji antički pisac, u prvom stoljeću prije objave kršćanske vjere, ozbiljno je naglasio da su *vjera u Boga i ljubav prema domovini* za svakoga čovjeka najveće i najsvetije vrijednosti.

U Zborniku su surađivala 52 pisca iz domovine i inozemstva. Objavljena su 33 rada i nekoliko čestitki, od kojih je najvažnija ona sv. oca pape Franje. Na kraju svakoga članka nalazi se sažetak na stranom jeziku.

Osim fra Gabrijelova životopisa i obilne bibliografije, Zbornik donosi članke iz raznih znanstvenih disciplina: teologije, filozofije, povijesti crkvene (posebno o

hagiografiji), hrvatske i svjetske, zatim arheologije, književnosti, plodnoj suradnji s likovnim i glazbenim umjetnicima kao i članke o prirodnim i drugim znanostima.

Kao urednik Zbornika „Kačić“ objavio je preko 50 svezaka, u nekoliko pokrenutih nizova više od sto knjiga, a među njima 12 monografija o hrvatskim katoličkim župama u Njemačkoj. U tomu nizu ističemo poznato djelo fra Andrije Kačića „Razgovor ugodni naroda slovinskoga“ (1756.) koji je postao, poslije Biblije, najčitanija knjiga u hrvatskom narodu, jer je hrvatskim jezikom (štokavska ikavica), većim dijelom u pjesmi i manjim u prozi, prikazao cijelu povijest hrvatskoga naroda kao i gotovo svih europskih naroda. Izdanje donosi nekoliko znanstvenih priloga, a bogato je ukrašeno slikama i crtežima. Tiskano je deset tisuća primjeraka.

Fra Andrija je svojim „Razgovorom ugodnim“ utjecao i na duge narode, a posebno na književnost europskoga romantizma. Neke su njegove pjesme prevedene na 14 (četnaest) europskih jezika. Djelo je doživjelo preko 70 izdanja. Zbog svega toga fratri su znanstveni zbornik nazvali njegovim prezimenom „Kačić“ (1967.). U Zborniku je surađivalo preko 400 suradnika iz 17 država, članci su objavljeni na 7 europskih jezika.

Sudjelovao je na kongresima i simpozijima u domovini i inozemstvu, kao i u izradi nekoliko filmova. Nastupao je na radiju, televiziji i drugim sredstvima priopćavanja.

Posebno je zaslužan da je stvoren i objavljen dramski tekst „Opsada Sinja 1715. godine.“ Drama je izvedena prvi put u Sinju na Gradu 2006.

godine. Lik fra Pavla Vučkovića, gvardijana, glumio je fra Gabrijel. Od te 2006. godine priredba se izvodi svake godine pred blagdan Velike Gospe, odnosno blagdan Čudotvorne Gospe Sinjske.

Za našu Župu u Baškoj Vodi važno je napomenuti da je fra Gabrijel predložio fra Anđelku Šimiću, župniku, da pokrene župski list. Tako se za Božić 1966. godine (prije 59 godina!) pojavio naš župski list „Svjetionik“.

Fra Gabrijel je dobitnik više nagrada, npr.

- *Dr. Franjo Tuđman*, predsjednik Republike Hrvatske, „Red Danice hrvatske“ (1998.),
- *Grad Sinj* „Nagrada za životno djelo“ (2003.),
- *Splitsko-dalmatinska županija* „Nagrada za životno djelo“ (2014.),
- *Družba „Braća Hrvatskoga Zmaja“* imenovanje „Počasni član Družbe“ (2014.),
- *Slobodna Dalmacija* „Nagrada za znanost“ (2019.),
- *Hrvatsko društvo katoličkih novinara* „Nagrada za životno djelo“ (2024.) i druge.

Iz tih nekoliko podataka može se vidjeti da je fra Gabrijel, uza svoje svećeničke i profesorske dužnosti, puno vremena posvetio pisanju i uređivanju knjiga i časopisa.

Bogu hvala za život i sve darove što ih je darovao našem fra Gabrijelu! Neka ga i dalje prati Božji blagoslov!

Fra Filip Budić, župnik

Njegova svetost papa Franjo od srca podjeljuje apostolski blagoslov poštovanom ocu Hrvatinu Gabrijelu Jurišiću, franjevcu, u prigodi 65. obljetnice njegova svećeničkog ređenja i 90. rođendana, moleći obilje darova nebeske utjehe uz

želju da njegova služba uvijek bude slika i projekcija Kristova lica, 14. prosinca 2024.

Vatikan, 6. studenoga 2024.

Kard. Konrad Krajewski,
apostolski milostinjar

Prezentacija zbornika *„Aris et focus – Vjeri i domu“ (Split, 2024.)*

U klausturu Samostana Čudotvorne Gospe Sinjske, 2. travnja 2025. godine prezentiran je zbornik „Aris et focus - Vjeri i domu“ koji je objavljen u godišnjaku Kačić (2024, sv. 57, str. 824). Surađivali su braća franjevci, svećenici, redovnice, prijatelji i drugi znanstvenici.

Zbornik je objavila Franjevačka provincija Presvetoga Otkupitelja za 90. obljetnicu života i 65. obljetnicu misništva fra Hrvatina Gabrijela Jurišića, profesora klasičnih jezika i ravnatelja Franjevačke klasične gimnazije u Sinju.

Program je vodio fra Antonio Mravak, župnik, a brojnu publiku su pozdravili: dr. fra Marko Mrše, provincijal, fra Marinko Vukman, gvardijan, i fra Joško Kodžoman, ravnatelj Franjevačke klasične gimnazije u Sinju, na kojoj je fra Gabrijel bio profesor. Zbornik su predstavili: dr. don Marko Trogrlić, predstojnik Književnoga kruga u Splitu, dr. Zdenka Čorkalo, anesteziolog, i fra Nedjeljko Jukić, urednik. Upozorili su na blagoslov i čestitku pape Franje, fra Maksima Fusarellija, generala franjevac, mons. Zdenka Križića, nadbiskupa, i nazočnog fra Marka, provincijala.

Svečaru su prijatelji darovali brončanu medalju s njegovim likom, koju je izradio akademski kipar Kažimir Hraste. Poznata Klapa „Sinj“ (dirigent M. Čačija) izvela je nekoliko pjesama koje su umjetnički obogatile sve nazočne.

Govornici su upozorili na brojne teme koje su obrađene u Zborniku: od fra Gabrijelova životopisa i bibliografije, zatim filozofije i teologije, arheologije i povijesti, raznih grana umjetnosti, istaknutih pojedinaca do hrvatskih iseljenika...

Uza svoje svećeničke i profesorske dužnosti, dio svoga vremena posvetio je knjizi, odnosno pisanju, prevođenju i uređivanju knjiga i časopisa. Bio je glavni urednik divne monografije „Nikola Tavelić prvi hrvatski svetac“, KS, Zagreb, 1971.

Kao dugogodišnji urednik zbornika „Kačić“ okupio je brojne domaće i strane znanstvenike (preko 400), pokrenuo nekoliko nizova u kojima je objavljeno preko stotinu knjiga, a oko 20 knjiga izdao je u suradnji s drugim nakladnicima.

Kao predavač sudjelovao je na brojnim simpozijima u domovini i inozemstvu, a neke je organizirao i predavanja objavio u zbornicima.

Iako svaki članak i svaka knjiga ima svoju određenu vrijednost, ipak ćemo upozoriti samo na neke. U prigodi 250. obljetnice osnutka Franjevačke provincije Presvetoga Otkupitelja (1735.-1985.) održan je u Splitu simpozij na kojemu je nastupilo preko 50 znanstvenika. Sva su predavanja, s drugim priložima, objavljena u zborniku „Kačić“ (1985.-1988.).

Zaslужan je za tekst i izvedbu „Opsade Sinja 1715. godine“ - drame koja se već dvadesetak godina izvodi u Sinju pred blagdan Velike Gospe. Uz popratne tekstove to je djelo objavio u zborniku „Kačić“ i tisuću primjeraka posebnih otisaka.

Pokrenuo je i simpozij u prigodi 300. obljetnice rođenja fra Andrije Kačića (1704.-2004.) pod pokroviteljstvom Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, koja je objavila bogati zbornik. Osim glavnoga dijela simpozija koji je održan u domovini (Zagreb, Makarska, Zaoštrog...) drugi dio simpozija održan je u Torontu (Kanada) i Bostonu (USA), a sva su predavanja objavljena u zborniku „Kačić“ (2007.). Takvih je simpozija bilo više i predavanja su objavljena u posebnim izdanjima.

Od drugih knjiga treba upozoriti na izdanje „Razgovora ugodnoga naroda slovinskoga“ fra Andrije Kačića (1983.) s nekoliko znanstvenih rasprava i preko tri stotine slika i crteža. To je dosada likovno najbogatije izdanje. Tiskano je i rasprodano 10.000 (desettisuća) primjeraka.

Založio se da je s drugim nakladnicima objavljeno reprint-izdanje glasovitoga „Pisma Marka Marulića papi Hadrijanu VI.“ (reprint originala, prijevodi na hrvatski i engleski te neki popratni tekstovi (1994.). Prvi je primjerak darovan papi Ivanu Pavlu II. u Splitu iste godine.

Treba upozoriti da je Uredništvo objavilo više članaka o glazbi, kao i 12 svezaka kompozicija hrvatskih skladatelja (s notama).

U zborniku „Kačić“ objavljivali su svoje članke znanstvenici iz 17 država, a neki su članci objavljeni na stranim jezicima (engleski, francuski, grčki, latinski i talijanski).

Posebno je važno istaknuti da je Uredništvo zbornika „Kačić“ objavilo djelo sv. Andrije Kretskega (+740.) „Pjesnički kanon za rođendan naše Gospe Bogorodice“ (grčki original, hrvatski prijevod s popratnim tekstovima priredio je dr. Predrag Belić). To je prvi prijevod toga djela na hrvatski jezik.

Iz tih nekoliko podataka može se lako vidjeti o kojoj tematici i na koji način Uredništvo zbornika „Kačić“ uređuje svoja izdanja.

Na kraju prezentacije fra Gabrijel je svima zahvalio i među ostalim kazao i ovo:

„Sv. Pavao, apostol mediterantskih naroda, u poslanici vjernicima grada Kolosi (Mala Azija) napisao kratku, ali važnu poruku: Euharistoi ginesthe - Budite zahvalni (3,15). Svaki čovjek mora biti zahvalan i Bogu i ljudima za tolike darove kojima su ga obdarili...“

Iskreno zahvaljujem dobromu Bogu za život, obitelj, odgoj, obrazovanje, milost vjere, redovničkoga i svećeničkog poziva, kao i za sve druge darove.

Posebno sam zahvalan Bogorodici Mariji, našoj Čudotvornoj Gospi Sinjskoj, što sam od svoje 91 godine života, dvije trećine proživio u njezinu Svetištu i Samostanu ovdje u Sinju.

Zahvaljujem i svima vama što ste došli na prezentaciju ovoga Zbornika, zatim piscima i urednicima, kao i braći naše Provincije i ovoga Samostana koji su omogućili da Zbornik bude uređen, tiskan i večeras ovdje prezentiran. Deo gratias - Bogu hvala!“

Marko Duvnjak

Iz župskih matica

(kršteni, prvopričesnici, krizmanici, vjenčani i preminuli)

Kršteni u 2025.

1. Vigo Staničić (Vedran i Maja), 1. 3. 2025.
2. Iva Grginčić (Ivan i Željka), 2. 3. 2025.
3. Luka Matić (Bojan i Petra), 2. 3. 2025.
4. Rita Ključo (Adin i Suzana), 3. 3. 2025.
5. Jerko Jurić (Krunoslav i Kate), 21. 4. 2025.
6. Luka Bilić (Marijan i Marija), 27. 4. 2025.
7. Roza Josipović (Mario i Laura), 27. 4. 2025.
8. Marija Kami Radman (Dalibor i Ana), 3. 5. 2025.
9. Marin Novak (Leon i Nina), 3. 5. 2025.
10. Luka Radman (Goran i Beate), 3. 5. 2025.
11. Roko Ribarević (Ivo i Ivona), 4. 5. 2025.
12. Linda Divković (Dario i Kristina), 11. 5. 2025.
13. Luce Marušić (Andrija i Doris), 31. 5. 2025.
14. Max Herchet (Alexsander i Pia), 10. 6. 2025.
15. Anteo Ante Roglić Beroš (Stipe i Ana), 14. 6. 2025.
16. Rita Ivanović (Joško i Aleksandra), 30.11.2025.
17. Šimun Brnić (Stipe i Ana), (13. 12. 2025.)

Vigo Staničić

Iva Grginčić

Luka Matić

Rita Ključo

Jerko Jurić

Luka Bilić i Roza Josipović

Marija Kami i Luka Radman
i Martin Novak

Roko Ribarević

Linda Divković

Luce Marušić

Max Herchet

Anteo Ante Roglić Beroš

Rita Ivanović

Šimun Brnić

Prvopričesnici

1. Toma Andrijašević	14. Ivano Sikavica
2. Lucia Baković	15. Leon Sirišćević
3. Petar Dujmović	16. Deana Staničić
4. Martin Čapeta	17. Tamanra Staničić
5. Ema Erceg	18. Ivan Šabić
6. Paula Galić	19. Rafaela Topalović
7. Toma Grmoja	20. Borna Topić
8. Lana Leko	21. Petra Topić
9. Marieta Prodan	22. Veronika Topić
10. Dmtitar Zvonimir Radić	23. Petra Utrobičić
11. Emanuela Radić	24. Anđela Vegar
12. Marul Radić	25. Klara Vuković
13. Nicole Sikavica	26. Karlo Žulj

Moja Prva sveta pričest

Kad sam se probudio osjećao sam se kao da ću primiti nešto veliko. Kasnije sam se sjetio da ću primiti Tijelo Kristovo. Spremio sam se i otišao u crkvu. Kad sam izrecitirao svoju recitaciju bio sam presretan. I kasnije sam primio Tijelo Kristovo.

Marul Radić

Probudila sam se vesela i radosna što u primiti Tijelo Kristovo. Probudila sam se u 7 sati da se mogu pripremiti. Kada sam došla ispred crkve bila sam još veselija i radosnija. Ušli smo u crkvu, poklonili se i sjeli na mjesto. Molili smo sve dok nije došlo vrijeme da primimo Tijelo Kristovo. Bila sam sretna kao nikad prije. I sveta misa je završila. Otišli smo u restoran pojeli i otišli. I tako se završio dan moje svete pričesti.

Nicole Sikavica

Kad sam se probudio bio sam sretan i uzbuđen. Došli smo u crkvu i recitali naše recitacije i primili Tijelo Kristovo. Tada mi je bilo najbolje. Došli smo u restoran, bio sam sretan, primao sam svake sekunde poklone. Pa sam ručao juhu i kraj.

Petar Dujmović

Napokon je došao i taj dan. Dan prve svete pričesti. Bio mi je malen stres, ali veliko uzbuđenje. Spremila sam se za prvu svetu pričest, obukla haljinu i krenula. Došla sam u crkvu. Počela je misa i recitacije. Došlo je do naše (Dmitrove i moje) recitacije. Završila na je recitacija i krenula je pričest. Primila sam Tijelo Kristovo. Zahvalila sam Isusu. Završila je pričest. Kad je završila misa išla sam kući.

Klara Vuković

Došao je taj dan moja prva sveta pričest. Prvo kad sam se probudila rekla mami da sam jako uzbuđena jer ću primiti Tijelo Kristovo. Onda sam otišla u frizerke da mi napravi frizuru. Kad smo došli kući, obukla sam se i otišla u crkvu. Počela je misa i odmah samo recitali. Onda smo se pričestili, pomolili i otišli na ručak.

Lucia Baković

Kad sam se probudio, bilo me strah prve svete pričesti. Obukao sam košulju, a preko košulje haljinu. Kada sam došao ispred crkve bio sam uzbuđen. Kada sam primio Tijelo Kristovo, osjećao sam se kao novi čovjek. Nakon mise smo se slikali.

Ivano Sikavica

Kad sam ustao, obukao sam se i krenuo sa strikom na kavu. Dok sam pio Cedevitu, malo sam pričao sa strikom i Danielom. Onda smo otišli u pekaru i onda kući. Obukao sam haljinu i patike. Čekali smo 30 minuta dok nije počela misa, kad je počela svi smo grupa po grupa recitali. Recitirao sam aleluju i još pet stihova. I onda sam primio Tijelo Kristovo, izmolio molitvu zahvale i misa je završila. I poslije svega osjećao sam se dobro.

Karlo Žulj

Kada sam se probudila, bila sam toliko uzbuđena htjela sam se odmah obući, ali mama mi nije dala. Kada je zazvonilo 9 sati toliko sam se uzбудila. Odmah sam potrčala mami, krenula se oblačiti i u 9:30 sati smo krenuli. Krenuli smo ulaziti u crkvu sa svijećama. Sjeli smo na svoja mjesta, ali toliko je bila bijela crkva da se nije vidio prst pred nosom. Počeli smo s recitacijama. Tada je došlo vrijeme za hostiju. Bila sam jako sretna jer sam pričala s Bogom, a iza hostije smo nastupali ja i moja prijateljica s recitacijom, a imala sam malu tremu. Iza smo se slikali. Odmah smo krenuli u Zagvozd na ručak i bila sam iznenađena zbog dekoracije, poklona i torti. I zbog bratova poklona buketa s medicima i velikim medom. Onda sam se počela igrati. Onda sam se igrala s braćom.

Deana Staničić

Ujutro sam išla na frizuru. Obukla sam haljinu i išli smo u crkvu. Bila sam sretna. Prva sveta pričest je veliki događaj u mome životu. Prvi put sam primila Tijelo Kristovo i bila sam radosna. Sa mnom se radovala moja obitelj. Recitirala sam u crkvi. Poslije mise smo išli u restoran. Bilo je super.

EMA ERCEG

Ujutro sad sam se probudila bila sam uzbuđena. Obukla sam bijelu haljinu, bijele cipelice, napravila frizuru, stavila vjenčić i krunicu oko vrata. Moja obitelj i ja krenuli smo na misu. Složili smo se i krenuli u crkvu. Recitirali smo svoje recitacije i svatko je dobro recitirao. Upalili smo svijeće i nastavili sa svetom misom. Onda je napokon došao taj trenutak. Primila sam Tijelo Kristovo. Bila sam jako sretna što sam primila Isusa u srce. Na kraju smo dobili diplome i slikali se sa svećenikom i sa časnima. Kad sam izišla iz crkve vidjela sam svoju rodbinu i prijatelje. Slikala sam se s njima i otišli smo onda svi na ručak.

RAFAELA TOPALOVIĆ

Ujutro sam se probudila. Bila sam tako uzbuđena da sam se odmah počela spremati. Baka mi je napravila frizuru i stavila vjenčić. Moja obitelj i ja krenuli smo prema crkvi. Poredali smo se ispred crkve. Kada smo ušli u crkvu i sjeli u klupu, odmah smo počeli moliti. Svatko iz razreda imao je recitaciju, a ja sam pjevala. Kada je došao na mene red da pjevam, imala sam tremu. Došao je red za pričest. Svatko je sklopljenih ruku išao prema svećeniku i dobio Tijelo Kristovo. Meni se svidjelo. Završila je misa.

LANA LEKO

Bio je lijep i sunčan dan. Išla sam u crkvu pa nam je časna dala svijeće i rekla da se poredamo i kada smo se posložili krenuli smo recitirati i poslije recitiranja je krenula sveta misa, a na misi sam primila Tijelo Kristovo. Jako sam se lijepo osjećala kad sam primila Tijelo Kristovo. Slikala sam se sa obitelji. Poslije toga sam išla na ručak. Na ručku je za predjelo bila juha, a poslije juhe meso, a poslije mesa kolači. Torta mi je bila od manga. Kada sam probala oduševila sam se kako je bila lijepa torta i baš sam se izigrala.

VERONIKA TOPIĆ

Kad sam se probudila osjetila sam veliku jačinu u svome srcu. A to je bio Isus jer danas imam prvu svetu pričest. Kasnije smo išli na misu. Na misi je bilo dobro. To mi je najdraži dan ikad.

Emanuela Radić

Digla sam se i mama mi je rekla: „Petra, danas ti je pričest, hajdemo se obući“. Mi smo se obukli i išli smo na misu i dobili smo diplome i primili hostiju. Završila je misa i išli smo u restoran i bila sam uzbuđena. Došli su mi prijatelji i igrali smo se i otišli su svi osim rodice. Bili smo do 00:30 sati.

Petra Utrobičić

Kad sam se probudio bio sam uzbuđen zbog svete pričesti. Dok sam čekao kraj crkve srce mi je jako kucalo. Kad mi je bila fešta bila je dobra hrana i bilo je veselo.

Dmitar Zvonimir Radić

Ja sam prije mise dobivala nakit i kuverte. Kad sam primila Tijelo Kristovo osjećala sam se prelijepo, nisam mogla dočekati da dođem na selo da se slikam sa gostima. Onda kad sam se slikala sa svim gostima išla sam se presvući da se mogu igrati sa prijateljima.

Anđela Vegar

Bilo je lijepo kao da si u raj. Recitirali smo, a Lana i Dejana su bile najbolje. Primili smo Tijelo Kristovo. Moja prijateljica Marijeta mi je rekla da sam odlično recitirala. Dobila sam nakit. Bila sam pospana. Kad sam došla kući, čekala sam prijateljicu Moniku. Igrala sam se cijeli dan. Bila sam sretna.

Tamara Staničić

Ujutro sam se rano probudila. Imala sam manju tremu nego za ispovijed. Bojala sam se da sam zaboravila neki grijeh. I naravno bila sam uzbuđena. A na misi je bilo lijepo.

Paula Galić

Kad sam se probudio, išao sam u crkvu i počela je sveta pričest. Primio sam Tijelo Kristovo i bio sam sretan. Završila je sveta misa i otišli smo u restoran.

Leon Sirišević

Bilo je lijepo sunčano jutro. Išla sam u frizerke. Kad sam se vratila jela sam doručak i našminkala se. Pa sam se obukla i krenula u crkvu. Prije mise smo se slikali. Došli smo u crkvu i počela je sveta misa. Primila sam Tijelo Kristovo i bila sam jako sretna. A zatim je bila moja recitacija. Bila sam ponosna na sebe. Završila je misa i išli smo kući.

Petra Topić

Kad sam se probudio, išao sam se spremi i obukao sam haljinu. Kad sam se spremio, išao sam u crkvu. Išao sam primiti Tijelo Kristovo i osjećao sam se loše jer me bilo strah. Onda sam se igrao. Onda sam išao spavati.

Borna Topić

Kad sam se probudio, išao sam se pripremiti za prvu pričest pa sam došao ispred crkve. Kad je počela sveta misa, malo prije sam se malo bojao, a kad sam recitirao i kad su me gledali roditelji, a kad sam probao Tijelo Kristovo bio sam sretan, a kad sam došao u restoran stidio sam se moliti.

Martin Čapeta

Kad sam se probudio, bio sam sretan jer idem na prvu svetu pričest. Kad je počela sveta misa, gledao sam druge kako recitiraju. Bilo me malo strah, ali kad sam odradio recitaciju strah je prošao. Kada sam ja izrecitirao i otišao na pričest išao sam na ručak gdje sam se igrao i jeo.

Toma Grmoja

Dugo sam sanjao o tome daru. Nisam ni mogao zamisliti kako ću se osjećati. Uzbudjenje je raslo iz dana u dan. Razmišljao sam što ću reći Isusu kada primim Njegovo tijelo. Imao sam puno toga u glavi. A kad je došao taj dan rekao sam Hvala ti Isuse. Fra Filip nas je pripremao kao i časna sestra Ankica. Zbunila me s artikulacijom, ali sam shvatio da je to govorila kako bi se moja recitacija što bolje čula i razumjela. Radovao sam se prvoj svetoj ispovijedi. Osjećao sam se kao da pričam s Bogom.

I onda je osvanuo taj dan. Bio sam smiren i uzbuđen u isto vrijeme. Prinosio sam kruh i imao recitaciju. I primio sam Tijelo Kristovo. Mogao bih danima pisti, ali samo ću jedno reći: HVALA TI ISUSE! VOLIM TE ISUSE! SLAVA TI ISUSE! Tvoje tijelo je dio mog života, a ja ću se truditi biti bolji i slijediti te.

Ivan Šabić

Duhovna obnova za roditelje prvopričesnika i krizmanika

U subotu, 20. ožujka u svetištu Vepric održana je korizmena duhovna obnova za roditelje ovogodišnjih prvopričesnika i krizmanika makarskog dekanata. Priliku za rast u Gospodinu iskoristili su i roditelji iz naše župe. Obnovu je predvodio don Đulijano Trdić, župnik u Sesevskim selima, liječnik i specijalist dubinske psihologije koji je na početku održao inspirativno predavanje o odgoju u obitelji. Između ostalog, istaknuo je kako je važno da se odgoj događa u slobodi objasnivši nam preduvjete za odgoj u vjeri. Pojasnio je i kako roditelji mogu razviti četiri temeljna stila odgoja ovisno o emocionalnoj hladnoći i

toplini te ovisno o popustljivosti i postavljanju granica. Ono što je sve zanimalo je i kako uopće postavljati zdrave granice u odgoju u obitelji, a da pritom zadržimo radost. Podsjetio je da odgoj nije nastava, poduka ni vježbanje, već životni proces koji traži da dijete prihvati vrijednosni sustav, nikako prisilom, manipulacijom, nagradom i kaznom već slijedeći dobar primjer roditelja. Don Đulijano je u predavanju istaknuo i da roditelji prvi pišu po srcima svoje djece te je naglasio važnost osobne vjere koja je najbolji primjer i vodilja kako djeci u odgoju tako i vjerskoj zajednici u rastu. Predavač je primjerima iz svoje prakse nadahnuo roditelje da

ostanu odgovorni u odgoju unatoč brojnim izazovima digitalnog doba kao što su mobiteli, ekrani, društvene mreže, otuđenost...

Također, izlaganjem o odgoju i odgovorima na pitanja roditelja ponudio je rješenja nekih izazovnih situacija iz svakodnevnog obiteljskog života.

Za dobru ispovijed važna je dobra priprava pa smo preispitali savjest, kako bi na najbolji način primili milost oprosta grijeha. Misno slavlje održano je u kapeli. Za kraj, u Božjoj prisutnosti i u radosnom

ozračju blagovaonice svetišta Vepric organiziran je i zajednički ručak na kojem smo izrazili želju za skorim ponovnim susretom. U svoje osobno ime te ime prisutnih roditelja mogu potvrditi da smo nakon ovog vjerskog druženja zahvalni organizatorima, don Đulijanu i Gospodinu za sve milosti koje su nam darovane kroz duhovnu obnovu. Naša topla preporuka je da priliku za rast u vjeri iskoristite i sami prvom prilikom.

Martina Topić

Krizmanici

1. Roko Andrijašević	10. Antea Novak
2. Kristian Bradarić Šljujo	11. Tina Martina Pajović
3. Eduardo Cvitanović	12. Gabriel Radić
4. Paula Granić	13. Lucija Radić
5. Anamarija Josipović	14. Petar Radić
6. Kate Jozipović	15. Emili Staničić
7. Jure Mate Jurišić	16. Petar Staničić
8. Sunčica Lončar	17. Nina Topić
9. Branko Marendić	18. Zara Emma Manenica

Duhovna obnova za zborashe i čitače Makarskog dekanata

Dana 29. ožujka 2025. u Vepricu je održana duhovna obnova za članove zbora i čitače na

razini Makarskog dekanata. Na obnovi je sudjelovalo stotinjak pjevača i čitača, u pratnji svojih

voditelja, iz skoro svih župa s područja Makarske rivijere.

Organizator ovog duhovnog događaja bio je don Jure Lovrinčević, župnik Župe sv. Marka u Makarskoj, koji je svim sudionicima omogućio ovo uistinu lijepo iskustvo.

Voditelj duhovne obnove bio je don Jure Vrdoljak, duhovnik u bogosloviji u Splitu. Program je započeo u 9:30 sati duhovnim nagovorom don Jure Vrdoljaka koji je naglasio važnost sudjelovanja u slavlju euharistije, kako čitanjem tako i pjevanjem. Biranim je riječima govorio o tome na koji način bi svi trebali vršiti svoju službu, bilo čitajući Božju riječ ili slaveći Boga pjesmom. Sat vremena predviđenih za don Jurino duhovno vodstvo prebrzo je

prošlo. Uslijedio je ispit savjesti i mogućnost za svetu ispovijed kojoj su svi zdušno pristupili.

U 11:30 sati slavljena je sv. misa pred Gospinom špiljom, pod vedrim nebom. Bog nam je podario prekrasno sunčano vrijeme koje je dodatno uljepšalo ovu svečanost u Marijinu svetištu. Misu je predvodio don J. Vrdoljak u koncelecijaciji s don J. Lovrinčevićem.

Okrijepljeni Božjom riječju i duhovnim vodstvom, svi sudionici ovog događaja uživali su u zajedničkom druženju i ručku.

Zahvala svima koji su nam kuhali, ljubazno nas ugostili i bili izvrсни domaćini!

Bosiljka Staničić

Sklopili su katolički brak

1. Miro Beus i Jelena Topić (15. 2. 2025.)
2. Ante Mandić i Zrinka Radić (24. 5. 2025.)
3. Christian Fink i Verena Platzter (5. 9. 2025.)
4. Filip Rajčević i Natalije Jurčević (3. 10. 2025.)
5. Karlo Božidar Skelin i Tea Topić (4. 10. 2025.)
6. Bruno Stipanov i Katija Radić (11. 10. 2025.)
7. Vicko Jakir i Laura Matić (22. 11. 2025.)
8. Robert Dumić i Paula Divić (22. 11. 2025.)

Obnova bračnih zavjeta – 10 godina u ljubavi i vjeri

U Topićima 13. lipnja 2025., povodom naše 10. godišnjice braka, u tišini male kapelice Uzvišenja Sv. Križa u Topićima, mjestu koje je naš dom već pet godina, obnovili smo svoje bračne zavjete.

U prisutnosti Božje milosti još jednom smo jedan drugome izrekli „da“, vođeni riječima Svetoga pisma: „Sve

što činite, neka bude u ljubavi.” (1 Kor 16,14)

Iskreno zahvaljujemo fra Filipu, koji nas je pratio svojim riječima, molitvom i blagoslovom te ovaj dan učinio još posebnijim. U poniznosti, zahvalnosti i ljubavi nastavljamo svoj zajednički put.

Melodi i Dean
Sirišćević

Pošli pred nama u vječnu domovinu

"Ja sam uskrsnuće i život: tko u mene vjeruje, ako i umre, živjet će." Iv 11, 25

1. Nikola Jurišić (7. 1. 1948. – 13. 10. 2024.)	13. Dragica (Dragoslava) Gajić (21. 8. 1938. – 26. 4. 2025.)
2. Mijo Martinac (31. 12. 1941. – 23. 12. 2024.)	14. Mijo Divić (15. 8. 1944. – 25. 4. 2025.)
3. Ante Topić (14. 11. 1938. – 13. 1. 2025.)	15. Vilma Čobanović (28. 7. 1946. – 18. 6. 2025.)
4. Ljiljana Josipović (6. 5. 1948. – 15. 2. 2025.)	16. Anita Bilić (21. 11. 1938. – 4. 7. 2025.)
5. Goran Šadić (22. 2. 1985. – 15. 2. 2025.)	17. Nada Grbavac (11. 10. 1955. – 16. 8. 2025.)
6. Marija Dujmović (28. 7. 1936. – 26. 2. 2025.)	18. Marica Pajović (30. 3. 1934. – 24. 8. 2025.)
7. Ljiljanka Babić (7. 5. 1944. – 10. 3. 2025.)	19. Valter Komparić (14. 5. 1942. – 27. 8. 2025.)
8. Slavo Staničić (16. 7. 1930. – 14. 3. 2025.)	20. Mara Buljubašić (15. 11. 1941. – 2. 9. 2025.)
9. Josip Jakir (29. 4. 1932. – 31. 3. 2025.)	21. Hinko Brudar (15. 7. 1937. – 24. 9. 2025.)
10. Luca Knezović (17. 9. 1944. – 3. 4. 2025.)	22. Antica Tone Topić (15. 11. 1926. – 7. 10. 2025.)
11. Tilda Jakir (10. 9. 1946. – 9. 4. 2025.)	23. Bogomir Beroš (13. 1. 1941. – 11. 11. 2025.)
12. Nada Divić (27. 5. 1953. – 9. 4. 2025.)	24. Mate Divić (29. 10. 1939. – 9. 12. 2025.)

Događanja u našoj Općini u 2025. godini

Iza nas je još jedna uspješna turistička sezona koja je našu Bašku Vodu potvrdila kao jednu od vedeta turizma u Republici Hrvatskoj sa velikom tendencijom rasta i neizmjernim potencijalom kojeg treba razvijati i usmjeriti.

Isto tako, u navedenoj godini imali smo i lokalne izbore gdje se nakon dugog niza godina promijenila odgovorna osoba na funkciji načelnika Općine. Novu dužnost od srpnja preuzeo je Vjekoslav Radić, otac četvero djece i aktivni član naše župne zajednice.

Novo vodstvo Općine ima jasnu viziju koja između ostalog ima u planu Bašku Vodu napraviti pogodnim mjestom za život i rad kroz cijelu godinu.

Kako bi se stekli uvjeti za cjelogodišnje funkcioniranje, potrebno je poboljšati sadašnje standarde, a isto tako i uvesti neke novitete.

Donesena je Odluka o sufinanciranju autobusnog prijevoza učenika srednjih škola i Odluka o sufinanciranju prijevoza studenata s područja Općine za akademsku 2025/26. godinu. Time je nastavljena

nadogradnja ranije donesene Odluke o financiranju kupnje radnih bilježnica i likovnih mapa za sve učenike osnovnih škola.

Posebno nas veseli najava obnove crkve Uznesenja Blažene Djevice Marije u Bastu koju će Općina izvesti uz pomoć već pokrenutih fondova EU.

Od ove godine dječji vrtić u Baškoj Vodi bit će potpuno besplatan za svu upisanu djecu! Time Baška Voda ulazi među najprogresivnije općine u Hrvatskoj koje ulažu u populacijsku politiku i bolji život mladih obitelji.

Provodi se postupak izgradnje šetnice prema Promajni. Projektna dokumentacija i usuglašavanja su u tijeku kako bi se radovi mogli pokrenuti i odraditi bez zastoja.

Jedan od vitalnih sportskih faktora naše Općine zasigurno je NK Urania koja ove godine u svim kategorijama bilježi vrlo dobre i odlične rezultate. S pravom se možemo nadati kako će naša seniorska selekcija uskoro ići u viši rang, dok će mlađe kategorije pisati nove, uspješne stranice kluba. Kako bi našim najmlađim i najdražim osigurali adekvatne uvjete, stadion Uranije proglašen je komunalnom infrastrukturom – javnim dobrom u općoj uporabi. Time Općina stječe puno vlasništvo i otvara se mogućnost povlačenja sredstava i ulaganja u travnjak, rasvjetu, tribine ...

Donešene su odluke o jednokratnim potporama za naše srednjoškolce i studente!

Tokom ljeta – na vrtiću uređeni su podovi, zidovi, električne instalacije i nabavljen je potpuno novi namještaj kako bi se djeca ali i svi djelatnici našeg vrtića osjećali puno ugodnije i sigurnije. To je samo privremeno,

prijelazno rješenje dok se na već poznatoj lokaciji ne izgradi novi moderan vrtić koji će biti na ponos našoj Općini.

Sve nas je razveselila vijest da Univerzalna sportska škola Baška Voda nastavlja s radom i ove školske godine.

Potpisan je ugovor o prijevozu srednjoškolaca iz Promajne. Od ovog tjedna učenici više neće morati izlaziti na magistralu i riskirati svoje živote – prijevoznik će ih svakog jutro pokupiti na dogovorenom mjestu u centru Promajne i nakon škole vratiti kući.

Krajem listopada, Općina Baška Voda postala je bogatija za novo šumsko protupožarno vozilo, vrijedno više od 400.000 eura. Riječ je o suvremenom vozilu koje će služiti ne samo za gašenje požara, nego i za intervencije u slučaju drugih elementarnih nepogoda na području cijele županije. Baška Voda se i inače može pohvaliti izuzetno snažnom vatrogasnom scenom – unatoč malom broju stanovnika, ima čak dva dobrovoljna vatrogasna društva, u Baškoj Vodi i Promajni. Novo vozilo dodatno jača njihov vozni park, koji sada broji sedam vatrogasnih vozila, spremnih za sve izazove.

Na blagdan Svih svetih, načelnik Općine zajedno s predsjednikom

Općinskog vijeća zapalio je svijeću kod središnjeg križa na groblju Sv. Josipa, u znak vječnog sjećanja i zahvalnosti prema svim poginulim hrvatskim braniteljima. Ovaj novi običaj, uveden na poticaj župnika fra Filipa, postao je lijep i dostojanstven čin zajedništva kojim svake godine želimo podsjetiti sebe i mlađe naraštaje na vrijednosti slobode i žrtvu onih koji su dali najviše za domovinu.

Izmjenom Statuta Općine 6. prosinca, blagdan svetog Nikole, proglašava se Danom Općine Baška Voda. Sveti Nikola, zaštitnik pomoraca, putnika i djece, duboko je ukorijenjen u tradiciji Baške Vode i upravo zato taj dan neka bude središnji trenutak okupljanja i zajedništva naše zajednice.

Naše komunalno poduzeće "Gradina" krajem studenog dobilo je novo specijalizirano vozilo (navlakač) koje je bilo prijeko potrebno za obavljanje krucijalnih procesa poduzeća. Ovo je samo jedan od novih projekata, opreme i strojeva kojima ćemo uvelike poboljšati komunalni standard naše Općine.

U ponedjeljak, 17. studenoga, uoči Dana sjećanja na žrtve Domovinskog rata te žrtvu Vukovara i Škabrnje,

održana je sveta misa u Baškoj Vodi, nakon koje su naši osnovnoškolci pripremili dostojanstven program na trgu fra Jure Radića. Paljenje svijeća i molitva u Promajni, u Vukovarskoj ulici, dodatno su istaknuli zajedništvo i pijetet koji njeujemo u ovim danima.

Uz redovne komunalne aktivnosti, privodimo kraju pripreme za svečanu sjednicu Općinskog vijeća povodom Dana Općine, kojom ujedno započinjemo i adventska događanja. Ovaj tjedan objavljen je program "Adventskog kantuna". Posebna pažnja posvećena je tome da sadržaj bude raznolik i kvalitetan: glazbeni program za različite generacije, ponuda domaćih proizvoda, prigodni blagdanski štandovi, sadržaji za djecu i večernja druženja na otvorenom.

U nedjelju 30.11. nakon večernje svete mise, upaljena je prva adventska svijeća na trgu dr. fra Jure Radića. Time je i službeno otvorili naš Adventski kantun.

U petak, 5. 12. održana je svečana sjednica Općinskog vijeća.

Prisustvovali su brojni uzvanici iz društvenog i političkog života naše županije i države, a njihove poruke podrške i partnerstva još su jednom potvrdile da Baška Voda ide u pravom smjeru. Sjednica je protekla u ozračju međusobnog poštovanja, tolerancije i jedinstva – vrijednosti koje su našoj zajednici bile potrebne i koje danas ponovno jačaju.

Obilježavanje blagdana sv. Nikole, i Dana općine, nastavilo se u subotu svečanom svetom misom i procesijom kroz mjesto. Lijepo, sunčano vrijeme i iznimno velik broj vjernika dali su poseban dostojanstven ton ovom događaju.

Iskreno se nadamo kako ćemo čitati još puno pozitivnih vijesti iz naše Općine, te da ćemo kao zajednica rasti iz dana u dan na svim poljima društvenog i vjerskog stajališta.

Branimir Jonjić

Blagdan Tijelova

Bez obzira što se desetljećima izgubilo dobar dio tradicionalnih običaja za Tijelovo i ove je godine obilježen prema ustaljenim navikama – tijelovskom procesijom i svetom misom koje je predvodio fra Filip Budić. U predvečerje, prije svete mise poduža procesija je krenula iz

crkve sv. Nikole, uzduž rive do Puntina te nazad do Gorice i onda Oborskom ulicom i Ulicom kneza Domagoja ponovno do crkve, odakle se i krenulo. Svećenik je hodao s Presvetim Oltarskim Sakramentom u ruci pod ukrasnim krovom – baldahinom, kojega su nosili mornari u svojim odorama, a pratile djevojčice u narodnim nošnjama i vatrogascima noseći svijeće i baklje u svojim rukama. Procesija se prema starom običaju zaustavila na četiri mjesta kako bi svećenik obasut raznobojnim cvjetnim laticama od strane puka, te podizanjem i spuštanjem Presvetog Otajstva izvršio blagoslov i obavio kratku molitvu. Cijelim putem se pjevalo prigodne pjesme, a crkvena zvona slavila veliki crkveni blagdan koji datira još od 13. stoljeća.

Tijelovo kao Svetkovina Presvetog Tijela i Krvi Kristove inače se slavi deveti četvrtak nakon Uskrsa ili prvi četvrtak nakon Presvetog Trojstva i duboko je ukorijenjen u život Katoličke Crkve. jer je to spomen na ustanovljenje Euharistije na posljednjoj večeri na Veliki četvrtak.

Ivo Sikavica

Župne svečanosti i Bašćanska fešta

Svetkovina Uznesenja Blažene Djevice Marije u Župi Bast-Baška Vođa od davnina se slavi kao Dan Župe na uobičajen i dostojanstven način. Središnji dio programa obavljen je u Bastu, a

započeo je tradicionalnom procesijom oko same crkve u kojoj su mještani nosili gospin kip, a hodočastilo je nekoliko stotina vjernika i hodočasnika.

Procesiju kao i svetu misu predvodio je pomoćnik župnika fra Ivan Vuletić uz asistenciju župnika fra Filipa Budića. U svojoj homiliji govorio je o razlozima štovanja i

poštivanja Majke Božje, o njenim nastojanjima u odgoju djece i mladih. Bazirao se na tome kako ne treba djecu sputavati za molitvu i odlasku na svetu misu, misleći da je dovoljno samo nedjeljom.

Pri koncu crkvenog obreda župnik Budić je zahvalio svima koji su potpomogli da se procesija dostojno obavi, te izrazio želju da se svi skupa ugodno osjećamo u svojim domovima za blagdanskim stolom. Oni koji nisu krenuli svojim domovima pohrlili su u domove svojih prijatelja koji ih rado ugošćuju ili u obližnju konobu na poveći izbor domaćih specijaliteta.

U večernjim satima je na mulu u Baškoj Vodi održan koncert Prljavog kazališta koji je dodatno oraspoložio domaćine i brojne goste.

Sveti Roko – bašćanska fešta

Sutradañ državnog blagdana i Dana Župe, ispred najstarije župne crkvice na vrhu Basta je održana procesija i sveta misa slaveći sv. Roka, zaštitnika od kuge i ostalih zaraznih bolesti. O razlozima štovanja tog sveca govorio je fra Filip Budić i napomenuo da je rođen u Francuskoj 1295. godine, te da su njegovi roditelji dugo bili bez djece i kad se na posljetku rodio sv. Roko bilo je čudno što je imao mali crveni križ na svome tijelu što je predstavljalo neki božji znak. U ranoj mladosti ostao je bez roditelja,

podijelio svu baštinu siromasima, te kao siromašni hodočasnik uputio se prema Rimu. Na putu je činio dobra djela, pomagao bolesnima od kuge i ostalih nevolja, a po dolasku u Rim i okolne gradove, posjećivao je javne bolnice i posvuda činio djela milosrđa, bolesne ozdravljao molitvom, dodirom i znacima križa, tako da se njegovo putovanje pretvorilo u hodočašće ljubavi. Na koncu se i sam razbolio od kuge, pa je prognan iz grada. Svoje utočište je našao u šumi i po ozdravljenju je pet godina proveo u zatvoru jer su ga proglasili sumnjivcem i špijunom. Ponovno se razbolio od kuge pa je prilikom primanja sv. sakramenta svećeniku otkrio tko je, te onda preminuo u svojoj 32. godini života. Djela sv.

Roka župnik je usporedio s današnjim načinom života u kojem bi trebalo mnogo više pomagati drugima u nevoljama i bolestima.

U poslijepodnevnim satima je na balotaškim terenima ispred konobe održano svjetsko prvenstvo u gađanju iz strilica, tzv. pračkarijada, a na večer, točnije oko 20 sati ispred stare škole je u organizaciji općine priređen riblji menu na roštilju i razno piće. Lijepom i veselom raspoloženju pridonio je Miro boem

iz Aritmija benda, što je potrajalo sve do kasnih večernjih sati.

Ivo Sikavica

Rekordan broj vjernika u šumatoriju sv. Lovre

Obilježavanje 1800. obljetnice rođenja sv. Lovre u Baškoj Vodi je proteklo na uobičajen narodni način. U šumatoriju crkvice izgrađene na starome groblju predjela Obor, održana je sveta misa u nazočnosti preko dvije stotine vjernika, a predvodio ju je župnik fra Filip Budić. Crkvice baškovoškog patrona je danas zaštićeno kulturno dobro koja svojim graditeljskim obilježjima pripada skupini crkvice izgrađenih u ruralnim sredinama iz 18. stoljeća.

Misno slavlje je uveličao i crkveni zbor, a u svojoj propovijedi župnik je govorio o životu sv. Lovre, rimskog đakona, sveca odanog

bogu, siromasima i dobrim djelima. Kada je nakon bičevanja u pratnji siromaha priveden pred suca da odgovori „gdje se nalazi crkveno blago i da im ga preda“, on je na to odgovorio „evo vam naše blago, oni su naša najveća vrijednost“ pokazujući na ljude iz pratnje. Osudili su ga na pečenje na roštilju i kada je prošlo neko vrijeme rekao im je iznemoglim glasom, „dobro sam pečen, okrenite me na drugu stranu.“ Na taj način je sv. Lovre pogubljen 10. kolovoza 258. godine,

u svojoj 33. godini života. Iako je rođen u Španjolskoj pokopan je u Rimu u bazilici svetog Lovre izvan zidina. Nakon ovih riječi župnik se osvrnuo na današnjicu, život svih nas koji bi trebali barem dijelom slijediti stope sv. Lovre, pomagati drugima, naročito siromasima i

onima slabijeg imovinskog stanja, bez zlobe i egoizma što dobrim dijelom vlada današnjim svijetom. Dakako, nije izostala ni zahvala svima onima koji su svojim radom i zalaganjem omogućili da se obred nesmetano održi.

Ivo Sikavica

Trotul BMX show

Nakon nekoliko godina odsutnosti, biciklističke egzibicije su se ponovno vratile na baškovošku rivu. Naime u predvečerje 20. srpnja je zahvaljujući baškovoškom biciklističkom virtuozu, višestrukom državnom prvaku i sudioniku europskih prvenstava na BMX-u Frani Graniću i biciklističkom klubu Trotul BMX iz Splita, održan je show s prezentacijom vještina i radionicom za djecu.

U nazočnosti više stotina gledatelja manifestaciju je započela radionicom za najmlađe prijavljene bicikliste koji su svojim biciklom u pratnji i pod nadzorom trenera prelazili razne prepreke od starta do cilja. Oduševljenju nije bilo

kraja pa su mnogi i po nekoliko puta isprobavali svoje vozačke sposobnosti. Nakon toga uslijedio je show program u kategoriji Flet BMX predvođen Baškovođaninom Franom Granićem koji je u više navrata pobrao ogroman pljesak nazočnih. Pred kraj najzanimljivije su bile vratolomije i akrobacije profesionalaca u klasi Park BMX, gdje su razne prepreke omogućavale nevjerovatne vještine i spretnosti pojedinih vozača iz više hrvatskih gradova.

Trotul BMX show održan je u sklopu Baškovoškog lita pod pokroviteljstvom Općine i TZ Baška Voda, a želja je da radi svoje atrakcije postane tradicionalan.

Ivo Sikavica

Kulturna zbivanja tijekom godine

Kao svake tako i ove godine kulturna događanja na području baškovoške općine bila su gotovo svakodnevna, a održavala su se u organizaciji same Općine i TZ Baška Voda. Novoizabrana vlast je uvela neke novine, stoga je nemoguće nabrojiti sve ono što se događalo tijekom ljetnih dana na području cijele općine, posebice one u privatnim plažnim objektima, hotelima i u organizaciji raznih udruga.

Prema kalendaru „Kulturnog lita” u Baškoj Vodi su tijekom vrućih mjeseci održana 22 koncerta na rivi, u crkvi i u promenadi, 6 priredbi i radionica i sajmovi koncem lipnja i kolovoza mjeseca. U Promajni bilježimo 12 koncerata i nekoliko ribarskih večeri, a u Bratušu i Krvavici sedam koncerata, te dvije promocije knjige i filmske projekcije plus tjedne ribarske večeri s kulturnim programom u lučici Krvavica. Ni Bast nije izostavljen

jer je lijepom ribarskom večeri, koncertom i svjetskim prvenstvom u pračkarenju (gađanju iz strilica) dostojno obilježen Dan Župe i dan Basta.

Neplaniranih događanja je bilo podosta jer su kulturnu ponudu nadopunjavali sami gosti, svojim koncertima i priredbama, te privatni plažni objekti i hoteli sa svojim vrlo zapaženim programima.

Baškovoško kulturno lito je započelo Prvosvibanjskim urankom, a okončano je koncem rujna, koncertom „Pozdrav litu”. Osim događanja u vrijeme ljetnih mjeseci ona su nastavljena raznim koncertima i drugim prigodama u vrijeme adventa i priprema za Božić.

Ivo Sikavica

Gotovo svi čimbenici dali svoj obol obilježavanju 30. obljetnice VRO Oluja

Svim Hrvatima i Hrvatima čestitam današnji dan, 30. obljetnicu VRO Oluja, Dan hrvatskih branitelja, Dan pobjede i domovinske zahvalnosti rekao je u svom uvodnom obraćanju javnosti načelnik Općine Baška Voda Vjeko Radić pred početak koncerta „Večer pod zvijezdama” kojega su organizirali Općina Baška Voda i Turistička zajednica općine Baška Voda na mulu u središtu mjesta.

Svoj obol obilježavanju dale su mažoretkinje i Općinska glazba Baška Voda kao i Moto klub s oko pedesetak motorista u svom

defileu. Prema programu nastupio je Marko Pecotić Peco sa svojim bandom i gošćom iznenađenja, a brojna je publika svaku izvedbu nagrađivala ogromnim pljeskom. Pri koncu koncerta obilježavanju važne obljetnice su se pridružili i članovi udruge Naš Hajduk koji su raspoređeni uzduž rive zapalili trideset bengalki i na taj način privremeno osvijetlili lijep izgled baškovoške obale.

Ivo Sikavica

Spomendan na naše najmilije

Početak studenoga je u katoličkom svijetu nezamisliv bez posjeta grobljima, paljenja svijeća i polaganje cvijeća za naše najmilije. Iako se misli da je riječ o danima posvećenima isključivo sjećanju na mrtve, svetkovina Svih svetih nosi dublju i radosniju poruku – slavlje života, nade i vječnosti, rekao je župnik fra Filip Budić u svojoj

propovijedi na svetoj misi održanoj na groblju, na sam blagdan. Naglasio je da je 1. studenoga dan kojim se slave svi oni koji su postigli vječno zajedništvo s Bogom, odnosno nalaze

se u nebu. To naravno ne uključuje isključivo samo svece koji se nalaze u kalendaru već i brojne nepoznate svece - naših predaka i svih onih koji su živjeli kreposnim životom i sada uživaju u Božjoj milosti.

Nakon misnog obreda svećenik je blagoslovio sve nazočne, zatim se uputio grobnim stazama blagoslivljajući sve lijepo uređene grobove. Na

koncu je izrazio zadovoljstvo kako župljani vjerno časte svoje najmilije i u Bastu i u Baškoj te da mogu biti primjer mnogima.

Sutradan je obilježen Dan mrtvih ili Dušni dan, a sveta misa i odrješeno je održano u predvečerje u crkvi sv. Nikole.

Ivo Sikavica

Sjećanje na Vukovar i Škabrnju

Mještani Baške Vode i Promajne koji se misu priključili koloni sjećanja u Vukovaru iskazali su počast i poštovanje prema neprocjenjivoj žrtvi Vukovara i Škabrnje večer uoči obilježavanja dana pada tih gradova.

U crkvi sv. Nikole održana je sveta misa za sve hrvatske branitelje u Domovinskome ratu, a poslije obreda mještani su se okupili u središtu mjesta, na Trg fra Jure Radića i u organizaciji općinske vlasti zapalili su stotine svijeća i posložili ih u obliku velikog križa, sve u čast i slavu žrtava za slobodu nam naše Hrvatske. Nakon molitve kuju je predvodio župnik fra Filip Budić svoj doprinos obilježavanju dali su i učenici Osnovne škole Bariša Granić Meštar Pia Radojković i Sara Buljubašić prigodnim recitacijama te Antonio Leko svirajući na gitari i pjevajući pjesmu „Ako ne znaš šta je bilo“. Brojni su mještani pohrlili na Malu đigu gdje su zapalili i u nebo puštali na desetke lampiona

koja su ispunila mračno nebo nad Baškom Vodom.

Počast hrvatskim braniteljima je odana i u Vukovarskoj ulici u Promajni gdje su prve svijeće zapalili načelnik općine Vjekoslav Radić i predsjednik Općinskoga vijeća Matejas Jozipović.

Koliko su stanovnici naše općine osjetljivi na obilježavanje Dana sjećanja na strahote i pogibije hrvatskih branitelja, svjedočili su paljenjem svijeća na prozorima svojih domova u svim općinskim mjestima.

Ivo Sikavica

Adventski kantun i Adventski kantunić

Svima nam je dobro poznato da se advent ili došašće zajedno s korizmom ubraja u „jaka liturgijska vremena“ i da je pokorničkog karaktera. U razdoblju adventa, koje traje četiri nedjelje prije Božića obavlja se priprema za Božić i Kristov dolazak. Od davnina je poznato da se svake od tih nedjelja pali po jedna svijeća, a one simboliziraju nadu, mir, radost i ljubav.

Osim što su naše žene, sestre i majke isplele i izradile adventske vijence za blagdanski stol, imali smo prilike 30. studenoga iza svete mise prisustvovati obredu paljenja prve od četiri svijeće na lijepo ukrašenom Trgu fra Jure Radića u središtu mjesta. Tom do sada jedinstvenom činu nazočilo je preko stotinu vjernika, a molitvu je predvodio župnik fra Filip Budić, dok je svijeću zapalio načelnik Općine Baška Voda Vjekoslav Radić. Vjernici su svjesni da svijeće imaju

duboka značenja i da imaju važnu duhovnu vrijednost jer nas podsjećaju na pripremu za Božić. Prva svijeća simbolizira nadu ili otvaranje“, druga „mir“ koji je Isus donio svijetu rođenjem u Betlehemu, treća „radost ili otkupljenje“, a podsjeća nas na radost pastira kad su čuli vijest o Isusovu rođenju, dok četvrta ili anđeoska svijeća simbolizira „ljubav“, a predstavlja Božju ljubav prema čovječanstvu, koja se očituje u daru njegovoga sina i nalaže vjernicima da šire ljubav među svojim bližnjima i cijelom svijetu.

Ovogodišnji je Advent u Baškoj Vodi započeo 30. studenoga i traje sve do konca prosinca. Za tu prigodu općinske su vlasti lijepo okitile mjesto, postavile četiri kućice s raznolikom ponudom i šator na rivi ispred općinske zgrade u kojem se izvodi raznolik kulturno-zabavni program za sve uzrasne kategorije, uz mnoge poznate estradne zvijezde, sve to pod nazivom „Adventski kantun“, a za najmlađe, uz razne predstave i radionice, „Adventski kantunić“.

Ivo Sikavica

Pošlo je uzlaznom putanjom

Nakon nekoliko turbulentnih godina u baškovoškom nogometnom sportu, kada je na trenutke postojala opasnost od gašenja, novoizabrana općinska vlast se ozbiljnije uhvatila gorućeg problema i stala uz bog ljubiteljima sporta i simpatizerima Uranie.

Naime, imenovana je nova uprava nogometnog kluba na čelu s bivšim igračem i kapetanom Darkom Tomašom, te nekoliko vrijednih ljudi koji vole svoj klub bez ikakvih osobnih interesa. Uspostavljena je stručna služba, imenovani novi treneri svih uzrasta i krenulo se na zdravim nogama dalje, s akcentom na mlađe uzrasne kategorije. Od trenera seniorske

momčadi Roka Kurtovića je na koncu ljetnih priprema preuzeo Karlo Trumbić i postigao znatan rezultatski uspjeh. Do konca jesenskog dijela prvenstva odigrano je 13 kola, od čega je ostvareno 11 pobjeda, jedna utakmica je odigrana neodlučno i dogodio se samo jedan poraz i to u zadnjem kolu u Prološcu, što Uraniju svrstava na vodeće mjesto na ljestvici s ukupno 34 boda, dva više od NK Imotski i tri od NK OSK. Gol razlika je + 28, a najbolji klupski strijelac je Nediljko Kovačević s ubačenih 11 pogodaka u protivničke mreže, što ga čini drugim strijelcem Prve županijske nogometne lige.

Mlađe uzrasne kategorije, pod nadzorom Slobodana Josipa Carevića ostvarile su također izvanredne rezultate, jer sve se nalaze pri vrhu ljestvica svojih liga.

Rezultati jesenskog dijela prvenstva:

Orkan – Urania	1:2
Urania – Primorac	4:0
Urania – Slaven T.	2:0
Urania – OSK	1:0
Mračaj – Urania	1:1
Urania – Imotski	2:1
Omladinac-Urania	0:4
Urania – Tekstilac	6:1
Split – Urania	0:4
Urania – Čaporice	5:1
Jadran T.- Urania	0:2
Urania – Zmaj	2:0
Mladost – Urania	3:1

Ljestvica:

1. Urania	13	11	1	1	+28	34
2. Imotski	13					32
3. OSK	13					31
4. Mladost	13					26
... itd.						

Igrači, uprava, trener i zaljubljenici u Uraniju su jedinstveni u svojim izjavama i željama, a to je da se i dalje nastavi raditi kao i do sada s dosta ozbiljnosti i odgovornosti kako bi konačan ishod na kraju prvenstva bio zadovoljavajući, a to je plasman u viši rang natjecanja gdje se bilo prije tri godine.

Što se tiče stolnoteniskog sporta on tradicionalno i dalje dobro gura. Žene se i dalje zaista vrijedne i uspješno se natječu u Prvoj HL – zapad, koja broji devet klubova i na koncu jesenskog dijela prvenstva zauzimaju peto mjesto s 11 bodova.

Imaju ukupno tri pobjede, pet poraza, meč razlika je 15:24, set razlika 61:78, a poen razlika 1224 : 1324. Obzirom na neadekvatne uvjete u kojima se radi i djeluje, klub stoji zaista dobro. Igraju sve domaće igralice pod nadzorom trenerice Ivane Granić, Sanje Jurišić i predsjednika kluba Nikše Jurišića.

Muška selekcija igra u Drugoj HL Dalmatinska regija i u konkurenciji 14 klubova zauzimaju treće mjesto s ukupno 24 boda, uz 11 pobjeda i samo 2 poraza.

Ove se godine omladinski pogon nešto izmijenio iz objektivnih razloga. Dosta je igračica i igrača krenulo u srednje škole, a dolaze novi, tako da su svakodnevni naponi neizbježni. Organiziraju se prigodni turniri unutar kluba i odlazi u bliže gradove na njihove pozive.

Nakon pola godine stanke, nova općinska vlast je prihvatila zahtjev trenera Univerzalne sportske škole tako da je oko sedamdesetak domaće djece krenulo za njih vrlo potrebnom aktivnošću. Roditelji djece su shvatili da trening nije kazna nego lijek, da se karakter djece gradi na znoju i strpljenju, a ne na mobitelu, lajkovima i filterima, kao i zaključavanja u sobu. Pod nadzorom četiri trenera više puta tjedno djeca rado odlaze na te sportske aktivnosti, pa se može kazati da je model vrlo održiv i važan korak za našu zajednicu, posebice jer je besplatan, a za to se pobrinula sama općina.

Ivo Sikavica

OŠ Bariše Granića Meštra Baška Voda

2024./2025.

Božićna priredba 2024.

Dana 18. prosinca 2024. u Omladinskom domu održana je svečana Božićna priredba, kojoj su nazočili brojni mještani, roditelji, djelatnici škole te župnik **fra Filip Budić** i **s. Ankica Džajić**. Događaj je protekao u radosnom i svečanom ozračju, dostojnom božićnog vremena. Program je bio pažljivo pripremljen i usmjeren na isticanje blagdanskih

vrijednosti mira, zajedništva i nade. Posebno se istaknula **odlična suradnja i snažna podrška roditelja**, koji kontinuirano pridonose uspješnoj provedbi školskih i zajedničkih aktivnosti. Priredba je ostavila pozitivan dojam na sve nazočne te još jednom potvrdila važnost zajedničkog djelovanja škole, obitelji i lokalne zajednice u njegovanju božićnih vrijednosti.

Ples za Valentinovo

U našoj školi 13. veljače 2025. održan je tradicionalni **Ples za Valentinovo**, koji je i ove godine okupio velik broj učenika željnih dobre zabave i ugodnog druženja.

Pod organizacijskim vodstvom pedagoginje **Dragane Šućur**, večer je protekla u veseloj, razigranoj i sigurnoj atmosferi. Učenici su uživali u glazbi, plesu i raznim

zabavnim aktivnostima. Smijeh i radost ispunili su dvoranu, a cijeli je događaj pokazao koliko su ovakva druženja važna za izgradnju pozitivnih odnosa među učenicima. Istoga dana, **učenici nižih razreda** imali su svoju veselu **zabavu u školskoj dvorani**, gdje su zajedno sa svojim učiteljima uživali u prigodnim plesovima, igrama, kreativnim aktivnostima i druženju. Svi su s ponosom nosili crvena srca, poruke prijateljstva i simbolične znakove pažnje koje su razmjenjivali sa svojim prijateljima. Cijeli dan protekao je u znaku **ljubavi, pažnje i lijepih riječi**, podsjećajući nas koliko je važno čuvati prijateljstva i brinuti jedni o drugima.

Dodjela diploma pomoćnicama u nastavi

U Centru za kulturu i cjeloživotno obrazovanje Zlatna vrata u Splitu 20. ožujka 2025. godine održana je svečana dodjela diploma za pomoćnike u nastavi. Promovirane su i naše vrijedne pomoćnice: Ana Topić (Lozić), Tea Galić i Sanja Perović.

Čestitke svim pomoćnicima u nastavi na njihovoj predanosti i trudu! Djeca s teškoćama zaslužuju podršku, razumijevanje i ljubav, a vi im to svakodnevno pružate. Hvala vam što činite školu inkluzivnijim i ljepšim mjestom za sve!

Ravnateljica R. Radalj

Učenička zadruga Gorica na 9. Sajmu školskih zadruga u organizaciji LAG-a Adrion

Naša **Učenička zadruga Gorica**, pod vodstvom s. **Katarine Raić**, uspješno je sudjelovala na **9. Sajmu školskih zadruga u organizacija**

LAG-a Adrion. Sudionici su predstavili svoje radove, kreativne projekte i proizvode nastale tijekom školske godine, pokazujući marljivost, maštovitost i zajedništvo koje krase rad naše zadruge. Na sajmu su učenici imali priliku razmijeniti iskustva s drugim zadrugarima, upoznati nove ideje i prikazati svoje vještine široj publici. Posebno se istaknula toplina, entuzijazam i timski rad koji su obilježili njihov nastup.

Pozdrav proljeću & Svjetski dan osoba s Down sindromom

U našoj školi već tradicionalno obilježavamo prvi dan proljeća i Svjetski dana osoba s Down sindromom. Tako su i ove godine učenici razredne nastave i posebnog

razrednog odjeljenja zajedno sa svojim učiteljima i pomoćnicima u nastavi krenuli u prvu proljetnu šetnju. Malo hodanja, malo igre, malo rada i vrijeme je za čas proletjelo. Uživali smo u prvim zrakama proljetnog sunca, gradili dvorce od pijeska, igrali gumi-gumi, oslikavali kamenčiće, spuštali se niz tobogan i ljuljali na ljuljačkama. Za kraj smo pokazali i naše čarape u znak podrške osobama s Downovim sindromom.

Radionica pletenja maslinovih grančica

U duhu dugogodišnje baškovoške tradicije, učenici 3. i 4. razreda, zajedno s učiteljima Matkom i Antonijom, održali su svečanu radionicu pletenja maslinovih grančica pod pažljivim vodstvom naše redovite voditeljice, gospođe Rozarije Granić.

Posebnu zahvalnost upućujemo i roditeljima koji su, svojim dolaskom, podrškom i uključeñošću, dodatno uljepšali ovo zajedničko iskustvo.

S ljubavlju i marljivošću pripremljene grančice bit će ponuđene vjernicima, a sav prikupljeni novac namijenjen je pomoći učenicima u odlasku na školu u prirodi.

Hvala svim sudionicima i svima koji će svojim darom podržati naše najmlađe!

Uskrsna prodajna izložba „Za obrok i znanje kroz malo odricanja“

Uskrsna prodajna izložba je ove godine imala za cilj podržati Marijine obroke, organizaciju koja osigurava prehranu za djecu diljem svijeta. Prosječno 22 € je potrebno za prehranu jednog djeteta tijekom cijele školske godine. Mala podrška čini razliku u njihovim životima, omogućujući im da se usredotoče na obrazovanje i svijetlu budućnost. Svaka kupnja pomogla je u prikupljanju sredstava kako bi djeca mogla

primati redovite obroke tijekom školske godine.

37. smotra učeničkih zadruga

Uz voditeljicu zadruga, s. Katarinu Raič, na smotri su se svojim izvanrednim prezentacijskim vještinama istaknule naše vrijedne učenice petog razreda, Gabriela i Lara. Predstavile su istaknuti suvenir – Čakularicu.

Čakularica je klupa koja simbolizira zajedništvo i razmjenu priča. Inspirirana je lokalnom tradicijom i potiče druženje. Ova klupa ispod naše Gorice predstavlja mjesto okupljanja gdje se rađaju ljubavi i prijateljstva, razmjenjuju informacije i dijele iskustva, što je čini važnim dijelom našeg malog mesta. Spoj je tradicije i modernog dizajna. Osmišljena s ljubavlju, Čakularica privlači pažnju svojom jedinstvenošću.

Vježba evakuacije

Dana **9. svibnja 2025.** uspješno je provedena **vježba evakuacije** u skladu s Planom evakuacije. Vježba je protekla sigurno, uredno i prema predviđenom scenariju. Sigurnost u školi temelj

je uspješnog odgojno-obrazovnog rada. Učenici mogu učiti i razvijati se samo u okruženju u kojem se osjećaju zaštićeno i pripremljeno za izvanredne situacije. Redovite vježbe evakuacije, edukacija i suradnja s nadležnim službama ključni su za stvaranje sigurne i odgovorne školske zajednice. Zahvaljujemo **DVD-u Baška Voda i DVD-u Promajna** na profesionalnoj suradnji i podršci tijekom provedbe vježbe.

Dan škole i Dan obitelji

Ovogodišnji Dan škole, ujedno obilježen i kao **Dan obitelji**, protekao je u ozračju zajedništva, suradnje i ponosa na uspjehe naših učenika. Proslava je započela svečanom priredbom u školskoj dvorani, tijekom koje su uručena priznanja i zahvalnice učenicima i njihovim mentorima za sudjelovanje na

natjecanjima i postignuća ostvarena tijekom školske godine. Nakon svečanog dijela, učenici i njihovi roditelji imali su priliku uključiti se u niz kreativnih i edukativnih radionica. One su bile osmišljene tako da potiču suradnju, otkrivanje novih interesa i razvoj različitih vještina u ugodnom, obiteljskom okruženju. Proslava je završila sportskim natjecanjima, tijekom kojih su učenici pokazali timski duh, upornost i fair-play, Naglasak je bio na zajedničkom sudjelovanju i pozitivnom ozračju, bez obzira na rezultate. Ravnateljica je na kraju izrazila zahvalnost svim sudionicima i nazočnima, istaknuvši kako Dan škole i Dan obitelji ponovno potvrđuju važnost suradnje škole, učenika i roditelja u izgradnji poticajne i povezane školske zajednice.

Državno natjecanje iz matematike

Michele Danese, učenik 5. razreda, osvojio je **prvo mjesto na županijskom Natjecanju iz matematike**, čime je stekao pravo sudjelovanja na **Državnom natjecanju** u Vodicama, gdje je

ponosno predstavljao našu školu uz voditeljicu Editu Vela (mentorica **Andela Granić**). Za svoj trud i izvanredne rezultate, **Općina Baška Voda nagradila ga je laptopom**. Ponosni smo na Michelea i njegovu predanost, koja potvrđuje njegov talent i izuzetan rad.

Prva sveta pričest

Dana 10. svibnja 2025. u našoj župnoj crkvi **26 djece po prvi put je primilo Isusa u sakramentu Prve svete pričesti**. Prvopričesnike je pripremala **s. Ankica Džajić**, čija je predanost i strpljenje omogućila da djeca s osmijehom i sigurnošću pristupe oltaru. Svečanost je protekla u ozračju topline i

duhovnog nadahnuća, a župnik je svojim riječima dotaknuo srca svih prisutnih, čineći ovaj dan još posebnijim. Roditelji, obitelji i cijela župna zajednica s ponosom su pratili ovaj važan trenutak u životima djece. Bio je to dan ispunjen vjerom, radošću i zajedništvom, koji će svi dugo pamtiti.

Oprostili smo se od još jedne generacije osmaša

Ravnateljica škole je uputile čestitke svim osmašima te istaknula: *"Dragi učenici, svaki od vas ovdje je ostavio svoj trag – u učionicama, na školskom igralištu, u srcima svojih prijatelja i nas svih. Vaš put nije uvijek bio lagan, ali ste pokazali upornost, kreativnost i hrabrost. Pred vama su novi počeci, nove škole i novi izazovi. Budite sigurni u sebe, vjerujte u svoje sposobnosti i nikada ne zaboravite biti dobri ljudi."*

Razrednik **Ivan Tomasović** i pedagoginja škole uputili su čestitke svim osmašima na uspjesima i poželjeli im sreću u daljnjem školovanju. **Učiteljsko vijeće nagradilo je Maria Buljubašića prigodnom knjigom** za izvanredne rezultate postignute tijekom svih

osam godina školovanja, a **Općina Baška Voda** ga je dodatno nagradila laptopom.

Svim osmašima želimo mnogo uspjeha i radosti u novim životnim izazovima,

te da sa sobom nose lijepe uspomene na vrijeme provedeno u našoj školi.

Oproštaj od naše časne s. Katarine Raič

Dana 25. kolovoza 2025. godine u našoj je školi održan oproštaj od naše časne s. Katarine Raič, koja je tijekom tri godine rada u našoj školi ostavila dubok i prepoznatljiv trag svojim nesebičnim zalaganjem, toplinom, blagom riječju i osmijehom. S. Katarina je svojim radom, posebno kao voditeljica Učeničke zadruge, obogatila školsku zajednicu i poticala učenike na kreativnost, marljivost i međusobno poštovanje. Uvijek spremna pomoći, saslušati i ohrabriti, postala je omiljena i među učenicima i među djelatnicima. Neka je na njezinom daljnjem putu prati obilje Božjeg blagoslova i radosti.

Draga s. Katarina, hvala Vam na svemu. Ostat ćete zauvijek dio naše školske obitelji.

Svečani prijem prvašića – 8. rujna 2025.

U ponedjeljak 8. rujna 2025. godine u našoj je školi održan svečani prijem prvašića, jedan od najradosnijih trenutaka na početku nove školske godine. Na početku programa ravnateljica Ružica Radalj srdačno je pozdravila sve nazočne te poželjela prvašićima i njihovim roditeljima uspješan i bezbrižan početak školovanja. Nakon toga su

se okupljeni imali priliku upoznati s učiteljicama koje će voditi naše nove učenike: Antonijom Cvitanović i Marijom Knezović. U ime Općine Baška Voda, gđa Melinda Borković uputila je toplu dobrodošlicu svim učenicima i roditeljima, naglašavajući važnost zajedništva, podrške i suradnje u odgojno-obrazovnom procesu.

Sveta misa za blagoslovljenu novu 2025./2026. školsku godinu

U nedjelju 14. rujna 2025. godine u župnoj crkvi sv. Nikole proslavili smo **svetu misu za uspješnu i blagoslovljenu novu školsku godinu**. Misu je predvodio naš župnik fra Filip Budić. Uvodnu molitvu, molitvu vjernika i prinos darova naši su učenici pripremili zajedno sa svojim vjeroučiteljem, sudjelujući aktivno i radosno u liturgijskom slavlju. Od ove školske

godine nastavu vjeronauka predaje vjeroučitelj Toni Trutin, koji je zajedno s učenicima doprinio svečanosti misnog slavlja i lijepom početku nove školske godine. Učenici su, zajedno sa svojim roditeljima, učiteljima i ravnateljicom, primili Božji blagoslov te s nadom i veseljem kreću u nove školske izazove. Neka ova godina bude ispunjena strpljenjem, uspjesima i lijepim susretima.

Dani kruha i zahvalnosti za plodove zemlje – prodajna izložba

U četvrtak 16. listopada 2025. učenici nižih razreda naše škole

obilježili su **Dane kruha i zahvalnosti za plodove zemlje**. Roditelji su s velikim trudom i pažnjom pripremili razne kolače, peciva i kruh koje su učenici donijeli u školu. Nakon toga svi smo se zajedno uputili na **Trg dr. fra Jure Radića**, gdje je upriličena prodajna izložba učeničkih radova. Svečanost je započela **blagoslovom kruha i plodova zemlje koji je predvodio fra Filip**, a učenici drugog razreda izveli su prigodnu recitaciju posvećenu kruhu. Dan je protekao u ugodnom druženju, ispunjen osmjesima i osjećajem zajedništva. Zahvaljujemo roditeljima na suradnji i pomoći u pripremi, jer je ovaj dan bio ispunjen toplinom, radošću i zajedništvom koje ćemo svi dugo pamtiti.

Ispratili smo u mirovinu učiteljicu Dobrilu

Učiteljica Dobrila Medić bila je srce i duša naše škole, posvećena obrazovanju i inspiraciji učenika. Neumorno je radila na promicanju ljubavi prema hrvatskom jeziku, potičući učenike da istražuju ljepotu riječi i izražavanja. Kroz godine je oblikovala generacije učenika, vodeći

ih kroz svijet književnosti i jezika s toplinom i razumijevanjem. Njena predanost i ljubav prema obrazovanju učinile su je ne samo učiteljicom, već i uzorom i prijateljicom mnogima.

Našoj učiteljici Dobrili

*Dobrila, ime ti zvuči k'o dar,
u riječima uvijek si pronalazila čar.
Učila si nas kako pjesma diše,
kako se misao u stihu piše.*

*Kroz knjige si vodila, kroz priče
i snove,
otvarala puteve, putokaze nove.
Hrvatski jezik, tvoj blagi glas,
ostaje zauvijek u srcima nas*

*Nek' godine nove donesu ti mira,
osmijeh na licu i radost što svira.
A naše će srce, k'o knjiga bez kraja,
čuvati učiteljicu – ponosa i sjaja.*

*Hvala ti, Dobrila, od srca svih nas,
od djelatnika škole i ravnateljice baš.*

*OŠ Bariše Granića Meštra te štuje,
s ljubavlju i poštovanjem ime
tvoje čuje.*

*Uživaj u mirovini i ponekad svrati,
u Baškoj Vodi ćemo te uvijek znati.*

Ravnateljica R. Radalj

Dan sjećanja

Dana 17. studenoga 2025. u suradnji s Općinom Baška Voda obilježili smo Dan sjećanja na žrtvu Vukovara i Škabrnje. Obilježavanje je započelo svetom misom u 17.30, koju je predvodio fra Filip Budić. Nakon svete mise sudionici su se spustili do Trga dr. fra Jure Radića, gdje su paljene svijeće u obliku križa i pušteni lampioni u znak sjećanja. Obilježavanje su uveličale naše učenice 6. razreda, Pina i Lara, prigodnim čitanjem stihova, te učenik 8. razreda Antonio, koji je uz gitaru otpjevao pjesmu. Bio je to trenutak molitve, zajedništva i sjećanja na hrabrost i žrtvu svih koji su branili domovinu. S dubokim poštovanjem i tugom prisjećamo se svih onih koji su dali svoje živote za našu slobodu tijekom Domovinskog rata. Njihova hrabrost i nesebičnost ostaju zauvijek urezani u našim

srcima, a njihova žrtva nikada neće biti zaboravljena. Vukovar i Škabrnja simboli su neizmjerne boli, ali i nepokolebljive snage našeg naroda.

Moj osobni junak

Moj junak u stvarnom životu je moj tata. On nije poznat kao neki junaci iz filmova ili knjiga, ali za mene – za mene je pravi junak.

Tata je jako dobar čovjek koji uvijek pronađe način da me nasmije pa čak i kada nisam dobre volje. Uvijek je spreman pomoći, ne samo meni, nego i drugima. Pomaže ljudima kada god može i daruje krv. To mi pokazuje koliko je dobar i koliko mu je stalo do drugih. Moj tata je jako vrijedan i uporan. Uvijek se trudi i nikada ne odustaje, bez obzira na to koliko je teško. Naučio me da se u životu uspijeva samo ako se trudiš i ne odustaješ, jer sve što radi radi s puno volje i poštenja. Kada sam bila mala, tata me često vodio na sladoled i u parkove. To su uspomene koje nikada neću zaboraviti jer sam tada bila najsretnija. Uvijek sam se osjećala sigurna kad je on kraj mene. Znao je kako me oraspoložiti i razveseliti, to mi je uvijek puno značilo. I danas, kad mi treba pomoć, on mi pomaže i daje mi savjet kad god može. Od tate sam naučila da treba biti dobar čovjek i pomagati drugima. On me svaki dan uči da budem bolja osoba i da nikada ne zaboravim biti iskrena i poštena. U slobodno vrijeme tata se bavi sportom – voli tenis, a prije je često igrao nogomet s prijateljima. Ponekad čita knjigu ili rješava sudoku i uvijek me nasmije kada pokušavam rješavati zajedno s njim.

Moj tata je moj junak – ne zato što ima posebnu moć, nego zato što ima dobro srce. Nadam se da ću jednoga dana biti bar upola dobra osoba kao što je on.

Eva Lozić, 8. razred

Jednoga dana moja baba odlučila ispriča štoriju.
 Sidila je kraj otvoreni škura i gledala prema moru.
 I odlučila da će na prozoru dočeka zoru.
 Sa upaljenon štelikon i čikaron čaja.
 U ton trenu proša neki čovik mislio da je baja.
 Proša je i jedan kajić. Kad je odjednon krenilo sivat.
 Kad je odjednon krenila puvat bura.
 Krenila je prava oluja.
 Bila je već kasna ura.
 Ugasila je šteliku i zatvorila škure.
 I zaspala je tako čvrsto da je nisu mogle probudi jake bure.

Gabriela Staničić. 6. razred

Broдика moga djeda

Moj je djed kupio svoj brod prije 56 godina kada je dobio svoje prvo dijete. On je taj brod jako volio jer je cijeli život živio na moru. On je tu ljubav za more, brod i ribolov prenio na mene.

Mene je djed, dok sam još bio u vrtiću vodio na more u lov na lignje. On bi većinom uhvatio više od mene, ali meni to nije smetalo, meni je bilo zanimljivo gledati kako ih on hvata i kako one izgledaju. Moj je djed svoj brod „morao“ kupiti jer mu baka nije dala da kupi auto. Bojala se da će se – jer je volio izlaziti s društvom - možda sudariti. Kada je razmislio još o tome, shvatio je da neće morati svaki dan tražiti parking i da mu je bez auta bolje. Brod koji je kupio je ispaao dosta vrjedniji od automobila jer je djed zaradio dosta novaca od hvatanja svakojake ribe.

Zahvaljujem mu što me naučio hvatati ribu i što me vodio na razna mjesta našim brodom. Rekao mi je da će svoju brodicu ostaviti meni i da ja svoje buduće unuke naučim svemu što je on naučio mene. Tako će se ljubav za ribolov i brodove prenositi generacijama.

Mate Granić, 7. razred

Jesen

Jesen donosi nove uspomene i ponekad dosadnu nastavu. Donosi i Dane kruha pa svi niži razredi donesu kruh i kolače na prodajnu izložbu. Zriju plodovi poput kestena, jabuke, krušaka i žireva...to je prava hrana. U toplije krajeve odlaze čvorak, čigra, slavuj, lastavica, roda, labud, pupavka, ševa i kos. Ne sele sve, neke poput vrabaca ostaju. Jesen volim zbog svog rođendana i, naravno, blagdana poput Svih svetih i Svetoga Nikole.. Pa čak i Dana sjećanja kada se puštaju lampioni. Sa stabala otpada lišće, ljudi hrane neke životinje, a mi - djeca odlazimo u napornu školu. Naravno, za mene je mala sreća što mi je rođendan.

Jesen, iako je tužna, ima i ljepotu, ostavlja sjećanja šarena kao lišće. Kada jesen ode, zima će biti vladarica. A Božić i Nova godina tada dolaze.

Andela Margeta, 5. razred

Berba maslina

Zinilo je lito

Masline se žute, bome i crne.

Došlo vrime berbe.

Pripremaju se sići, kove, kašete,
a i bačve.

Judi se dovikuju i stalno

zapitkuju:

Jeli li turnja?

Kako baca?

Fala Bogu, bit će uja!

Matko Ivandić, 6. razred

Moj osobni junak

Kada razmišljam o tome tko je moj junak, ne mislim na likove iz filmova ili knjiga. Moj pravi junak živi sa mnom pod istim krovom, to je moja mama. Ona je osoba kojoj se najviše divim jer je hrabra, dobra i nesebična i zato je baš ona moj životni junak.

Moja mama, kad je bila mojih godina, nije bila ni razmažena ni površna kao neke djevojke tada. Bila je skromna i odgovorna i znala je što znači truditi se. Kada je upoznala mog tatu, iskreno se zaljubila, onako „ćoravo“, kako se kaže. No, život nije bajka. Njih dvoje su se kasnije razveli. Iako joj nije bilo lako, mama nikada nije odustajala. Prošla je kroz mnogo toga što mislim da mnogi ljudi ne bi mogli izdržati, ali ona je sve to podnijela s osmijehom na licu, zbog brata i mene. Ona se svaki dan trudi da meni i mojoj obitelji ništa ne nedostaje. Nismo bogataši, nemamo luksuz ni skupe stvari, ali imamo nešto puno važnije – njezinu ljubav, brigu i vrijeme. Mama nam se potpuno posvetila i dala nam je gotovo cijeli svoj život. Radi puno, umorna je, ali nikada ne zaboravi pitati jesmo li dobro, jesmo li sretni i treba li nam pomoć. Ono što najviše volim kod nje jest to što uvijek vidi svijetlu stranu svega. I kad joj je teško, ona uvijek pronade razlog za smijeh. Naučila me da se prava snaga ne pokazuje mišićima, već srcem.

Zato je moja mama moj junak. Nema plašt ni neke nadljudske moći, ali ima nešto puno važnije - veliko srce i neizmjernu ljubav prema svojoj djeci. Vjerujem da je to ono što pravi junaci imaju.

Luciana Bradarić Šljuljo, 8. razred

Moj osobni junak

Moj osobni junak je moja baka Sofija. Ona ima 72 godine i živi u Makarskoj. Od svih osoba koje poznajem, ona budi u meni najveće divljenje. Za mene je moja baka Sofija Supermen jer znam koliko je loših stvari prošla u životu.

Njezino je djetinjstvo bilo jako teško. Stanovala je u maloj kući zajedno sa svojom bakom, djedom, roditeljima i braćom Joškom i Željkom. Nije joj bilo lako jer su njezini roditelji radili u poljoprivredi, a ona im je morala nositi doručak i ručak, a ponekad i alate za kopanje. Uz mnoge obaveze koje je odrađivala u kući, pohađala je i školu. Bila je odlična učenica te je pažljivo slušala učitelje, za razliku od njene braće koja su često dobivala batine. Kada bi vidjela da ih učitelji grde, plakala bi gore nego da je na njihovom mjestu. Nakon završene osnovne škole krenula je u Opću gimnaziju Vrgorac. Već u prvom polugodištu dobila je upalu mišića, kada se smočila na dugom putu od kuće do škole te je bila u mokroj obući dok nastava nije završila. Nakon toga je završila u splitskoj bolnici Firule gdje je boravila tri mjeseca. Svako je jutro dobivala injekcije, a liječnici su mislili da će se teško ili nikako izliječiti. Nakon ta tri mjeseca, vratila se svojoj kućici. Kada joj je razrednica došla u posjet, molila ju je da završi školovanje, ali baka ju je pristojno odbila sjetivši se lošeg iskustva. Nakon što se potpuno oporavila, udala se za mog, sada pokojnog, djeda. Preselili su u selo mog djeda gdje je odgojila dvije krasne kćeri. Nakon dvije godine su se preselili u Makarsku, gdje i danas živi. Moja baka je moj junak jer je unatoč teškim situacijama ostala nepokolebljiva i hrabra. Ona je tihi stup snage u mojoj obitelji. Prebrodila je teške trenutke, od siromašnog djetinjstva do teškog oboljenja i nadalje, ali je ostala vedra i optimistična.

Moja baka možda nema plašt ili supermoći, ali zato ima dobro srce koje uvijek brine za druge. Ona je moj uzor jer je izdržala teške životne situacije. Volio bih biti barem upola mudar i optimističan kao ona.

Antonio Leko, 8. razred

Pisma

Otvorim jutros škure
baš nedi oko devete ure,
ribari skušu vade s broda
i viču da se proda.

Kampanel zvoni, judi žure.
Iz kužine obid vonja već po ure.

Lara Buljubašić, 6. razred

Moja najdraža osoba

Moja mama je najbolja osoba za mene i jako je volim. Ona meni uvijek pomaže u svemu i uvijek mi sve dopusti jer sam poslušna. Zašto je moja mama najbolja jednostavno se ne može se opisati riječima. Ja sam njena manja verzija i što sam starija sve više na nju sličim.

Moja se mama zove Antonia, ima lijepe, velike, zelene oči i crnu, gustu kosu. Niska je rastom i voli se sređivati. Jako je lijepa i posebna. Volim kada idem negdje s njom, kada se družimo, a pogotovo kada radimo kolače ili palačinke. Njezine su najbolje! Ona mi pomaže oko zadaće, kada ne znam, a najdraže mi je kada me ohrabruje prije kontrolnog ili ispitivanja. Kada bi me netko pitao kakva je ona, ja bih rekla beskonačno puno toga i ne bih mogla sve nabrojati. Jako je smiješna i zabavna. Ona je Supermen i više od toga. Najdraže mi je kada kaže da sam ja glava u kući dok nje nema. Ona voli kada sam ja sretna i sve pokušava da budem najsretnija. Čak i kada sam tužna. Sjećam se kada me vodila u park, kada sam bila mala. Ne znam koji mi je najdraži trenutak s njom jer su mi svi dragi. Volim sve kad sam s njom. Voljela bih da malo više vremena provodimo zajedno, ali ona radi i ima i druge obaveze. Kada je kod kuće, uvijek nešto zajedno radimo. Ona mene jako voli i to mi govori svaki dan, a to me jako razveseli.

Moja je mama za mene jako posebna. Hrabra je poput lava, a lijepa kao mačka. Za mene nema ljepše i posebnije osobe od nje. Mislim da svatko treba jednu ovakvu osobu za sebe.

Michellle Grmoja. 6.razred

Večer nad mojin miston

Kad se smiri večer plava,
cili svit od cvrčaka spava.
A ja gledan more tiho, i mislim:
„Ajme, kako mi je lipo!“

Pia Matijašević, 6. razred

Moje more

More moje plavo, čisto,
svaki val mi šapće misto.
Kad te gledan, duša sja,
Dalmacijo, lipa si sva!

Rita Brnić, 6. razred

Rat, kradljivac mira i djetinjstva

Bitka za Vukovar jedan je od najtužnijih događaja u novijoj povijesti Hrvatske. Sve je počelo 1991. kada je Vukovar bio napadnut i našao se pod teškom opsadom. Ljudi koji su tamo živjeli našli su se u gradu punom razaranja, granata i straha.

Branitelji Vukovara bili su uglavnom obični ljudi kojim su htjeli obraniti svoj dom i obitelji. Iako su bili puno slabiji od vojske koja je napadala, borili su se hrabro i uporno. Njihova hrabrost i izdržljivost danas se često koristi kao primjer ljubavi prema gradu i domovini. Stanovnici Vukovara živjeli su u jako teškim uvjetima. Često nije bilo ni vode ni struje ni hrane, a bolnica je neprestano primala ranjene. Liječnici i medicinske sestre radili su dan i noć, iako su i sami bili u opasnosti. Posebno je teško bilo djeci koja su morala provoditi vrijeme skrivajući se u podrumima, okružena strahom i neizvjesnošću, umjesto igrom i školom. Moga od njih izgubila su prijatelje i domove ili su morala otići iz grada, što je ostavilo dubok trag na njihovom djetinjstvu. Unatoč naporu, grad je nakon gotovo tri mjeseca pao, u studenome 1991. godine. To je bio trenutak velike tuge i stradanja za mnoge ljude.

Rat u Vukovaru ostavio je duboke rane, ali je i pokazao koliko ljudi mogu biti hrabri, uporni i povezani u teškim vremenima. Danas je grad obnovljen, ali sjećanje na žrtve i patnje ostaje zauvijek kako bismo shvatili koliko je mir dragocjen. Vukovar je postao simbol snage i zajedništva, ali je i podsjetnik da se ratna stradanja nikada više ne smiju ponoviti.

Luka Baćak, 7. razred

Da se ne zaboravi

Iz župnog ljetopisa

2024. godina

15. prosinca (nedjelja) – Svijeću treće nedjelje došašća upalila je majka ovogodišnje prvopričesnice.

Ujedno je to i nedjelja Caritasa, kršćanske ljubavi i solidarnosti. Naši župljani svoju ljubav pokazali su dobrovoljnim prilozima za Carista Splitsko-makarske nadbiskupije, a i franjevački bogoslovi iz Splita organiziraju prikupljanje hrane i ostalih potrepština za potrebite u gradu Splitu. U obadvije akcije uključio se lijep broj župljana.

17. i 18. prosinca (utorak i srijeda) – Bila je božićna ispovijed za učenike naše osnovne škole.

19. prosinca (četvrtak) – Župnik fra Filip obišao je bolesnike u Baškoj

Vodi i omogućio im je Božićnu ispovijed.

20. prosinca (petak) – U Baškoj Vodi bila je Božićna ispovijed za župljane. Iako je puhala jaka bura vjernici su došli i pobožno pristupali sakramentu sv. ispovijedi.

21. prosinca (subota) – Već uhodana ekipa u Baškoj Vodi je postavila jasllice. Isto je to učinjeno i u Bastu i Promajni. Hvala marljivim rukama i zauzetim vjernicima.

21. prosinca (nedjelja) – Očiči. Četvrtu adventsku svijeću upalio je otac ovogodišnje krizmanice.

24. prosinca (utorak) – Badnjak. Mise ponoćke u našoj župi slavljene su: u 21 sat u Promajni, u 22 sata u Bastu

i u 24 sata u Baškoj Vodi. Crkva u Promajni bila je ispunjena vjernicima, uglavnom Baškovođana, a u Baškoj Vodi bio je umjeren broj vjernika. U polnoću u Baškoj Vodi uvela su naša djeca osnovne škole koji su nam pripremili kratki program kojega je s njima uvježbala vjeroučiteljica s. Katarina.

25. prosinca (srijeda) – BOŽIĆ. Svete mise su slavljene kao nedjeljom. U Baškoj Vodi u 9 i 17,30 sati, u Bastu u 10 sati i u Promajni u 11 sati.

26. prosinca (ponedjeljak) – Sv. Stjepan. Svete mise su kao i nedjeljom; u Baškoj Vodi u 9 i 17:30 sati, u Bastu u 10 sati i u Promajni u 11 sati.

Danas započinje blagoslov obitelji u našoj župi. Župnik je pozvao župljane da po blagoslov dođu u crkvu. Župljani su dolazili na sv. misu, koja je slavljena za mir i blagoslov obitelji, potom svećenik moli molitvu blagoslova, poškropi blagoslovljenom vodom te podijeli naljepnice, sličice i kalendare.

Na ovaj način su blagoslivljane obitelji u Baškoj Vodi, Bastu, Bratušu, Krvavici i Promajni. Blagoslov je trajao sve do Svijećnice.

31. prosinca (nedjelja) – U župnoj crkvi u Baškoj Vodi u 17:30 sati slavljena je misa zahvalnica na kojoj je pročitana statistika župe.

2025. godina

1. siječnja 2025. (srijeda) – Nova godina. Svete mise kao nedjeljom. Baška Voda u 9 i 17:30 sati, Bast u 9 i Promajna u 11 sati.

6. siječnja (ponedjeljak) – Sveta tri kralja. Na svetim misama blagoslovljene su sol i voda koje će vjernici nositi svojim kućama i blagoslivljati prostore gdje žive i one s kojima žive.

13. siječnja (ponedjeljak) – Jučer smo proslavili Krštenje Gospodinovo s kojim je završilo Božićno vrijeme. Vrijedne ruke naših župljana danas su u Baškoj Vodi skinuli jaslice i očistili crkvu. Ovih dana je to učinjeno i u Bastu i Promajni.

26. siječnja (nedjelja) – Danas je Nedjelja Riječi Božje koju smo svečano proslavili. Župnik fra Filip pozvao je župljane da tijekom slijedećeg tjedna u obiteljima posvetimo vrijeme čitanju Biblije i u tom svetopisamskom tekstu, kojega smo pročitali, pronalazimo životne smjernice.

27. siječnja (ponedjeljak) – Gospodin Ante Sabljo sa svojim djelatnicima popravio je oštećeni kamen ispred crkve.

2. veljače (nedjelja) – Svijećnicu: Prikazanje Gospodina našega Isusa Krista u Hramu u našoj župi proslavili smo obredom blagoslova svijeća. Uz sudjelovanje velikog broja vjernika sv. misa i blagoslov svijeća u Baškoj Vodi bila je u 9 i 17:30 sati, a u Bastu 10 sati i Promajni u 11 sati.

3. veljače (ponedjeljak) – Spomendan sv. Blaža proslavili smo u župnoj crkvi u Baškoj Vodi večernjom sv. misom nakon koje je blagoslovljenim svijećama podijeljen blagoslova grla (grličanje). Blagoslov grla u Bastu i Promajni podijeljen je u sljedeću nedjelju (9. veljače).

10. veljače (ponedjeljak) – Spomendan blaženog Alojzija Stepinca proslavili smo u župnoj crkvi u Baškoj Vodi večernjom sv. misom.

11. veljače (utorak) – Gospa Lurdska, dan bolesnika. U našoj župi proslavljen je u župnoj crkvi u Baškoj Vodi večernjom sv. misom na kojoj smo na poseban način molili za bolesne naše župljane.

5. ožujka (srijeda) – Čista srijeda, pepelnica. Svete mise, s obredom pepeljanja, bile su u Promajna u 16 sati a u Baška Voda u 17:30 sati.

7. ožujka (petak) – Prvi korizmeni petak. Pobožnost križnoga puta je u sve korizmene petke u Promajna

u 15:45 sat, u Baškoj Vodi u 17:30, a u Bastu nedjeljom prije sv. mise.

15. ožujka (subota) – U organizaciji Makarskog dekanata hodočašće mladih u Međugorje bilo je u subotu 15. ožujka. Iz naše župe sudjelovalo 5 mladih.

18. ožujka (utorak) – Pobožnost 13 utoraka sv. Anti započinje u župnoj crkvi u Baškoj Vodi.

19. ožujka (srijeda) – Blagdan sv. Josipa svetom misom u 10:30 sati proslavili smo u Bastu.

22. ožujka (subota) – Duhovna obnova za roditelje ovogodišnjih prvopričesnika i krizmanika, koju organizira Makarski dekanat, održana je u Vepricu. Iz naše župe sudjelovalo je 6 roditelja.

23. ožujka (nedjelja) – Treća korizmena nedjelja. Nedjelja solidarnost s Hrvatima u Bosni i Hercegovini. Dragovoljnim priložima vjernici naše župe pomogli su vjernicima

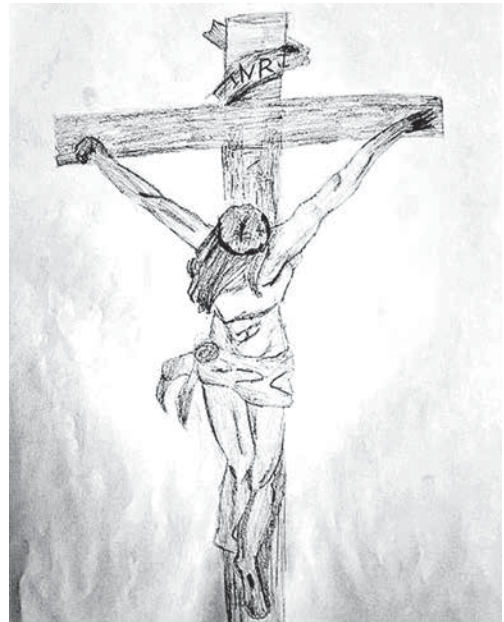
u katoličkim župama diljem Bosne i Hercegovine.

29. ožujka (subota) – Duhovna obnova za liturgijske čitače i članove župskih pjevačkih zborova organizirao je Makarski dekanat u Vepricu. Iz naše župe sudjelovalo 16 čitača i pjevača.

30. ožujka (nedjelja) – Promjena satnice. Od danas u Baškoj Vodi večernja sv. misa je u 19 sati, ostale sv. mise su po dosadašnjem rasporedu.

8. travnja (utorak i srijeda) – Uskrsna ispovijed za župljane Baške Vode bila je u utorak 8. travnja, a u utorak i srijedu prigodu za sv. ispovijed imali su i đaci naše osnovne škole.

10. travnja (četvrtak) – Vjernici koji se rado odazivaju na prigodne akcija čišćenja crkve i okoliša u Promajni odazvali su se i ovaj četvrtak i uredili crkvu i okoliš za Uskrsno slavlje ovoga dijela naše župne zajednice.

11. travnja (petak) – Obiteljski križni put šestoga korizmenog petaka predvodila je obitelj Radić.

12. travnja (subota) – I Baškovođani su se iskazali u brizi za crkvu i njezin okoliš odazivom na akciju čišćenja crkve i okoliša.

13. travnja (nedjelja) – Sveti tjedan je na poseban način blagoslovljeno vrijeme za našu župu. Na poseban način se proživljava u župnoj crkvi u Baškoj Vodi. Započinjemo ga nedjeljom Muke Gospodnje – Cvjetnicom. Skupljamo se na morskome mulu na blagoslov maslinovih grančica nakon čega, u procesiji, odlazimo u crkvu gdje se čita Muka Gospodnja i slavi sv. mise.

U 14 sati se izlaže presveti Oltarski sakrament i započinjemo 40 – satno klanjanje, uz moljenje pokorničkih psalama. Obred Cvjetnice je u Bastu u 10 sati a u Promajni u 11 sati.

15. travnja (utorak) – Uskrsna ispovijed je za vjernike u Bastu i Promajni.

16. travnja (srijeda) – Prigodu za uskrsnu ispovijed imali su i bolesnici naše župe. Pohodio ih je župnik fra Filip i omogućio sakrament ispovijedi. Isti dan je bila prigoda za sv. ispovijed i našim krizmanicima.

17. travnja (četvrtak) – Sveto trodnevlje: Veliki četvrtak. Misu večere Gospodnje u 18 sati slavio je župnik fra Filip Budić i oprao noge mornarima (apostolima). Poslije sv. mise procesija s Presvetim išla je do hotela *Slavia* i oko crkve. Po dolasku

u crkvu, dok svećenik za oltarom drži Presveto, pjeva se „Ispovidite se“. *Gospin plač* je pjevan od 20:30 sati. U Promajni su obredi bili u 16 sati, a u Bastu nije bilo obreda.

18. travnja (petak) – Sveto trodnevlje: Veliki petak. Procesija za križem iz Basta polazi u 7 sati. Procesija s tri križa obilazi župu, Bast, Krvavica, Promajna, Baška Voda Topići, i

ponovno se vraća u Bast gdje su, nakon povratka, obredi Velikoga petka. U Baškoj Vodi obredi su u 18 sati, a u Promajni u 16 sati. U crkvi sv. Nikole u Baškoj Vodi od 16 sati mornari čuvaju Isusov grob. Obrede Velikoga petka u Bastu imao je župni pomoćnik fra Ivan Vuletić, a u Promajni i Baškoj Vodi župnik fra Filip Budić.

19. travnja (subota) – Sveto trodnevlje: Velika subota. Obredi Velike subote slavljani su u Promajni u 19 sati, u Bastu u 21 sat, a u Baškoj Vodi u 22 sata.

20. travnja (nedjelja) – Uskrs. Raspored svetih misa u cijeloj župi je kao nedjeljom.

27. travnja (nedjelja) – Bijela nedjelja. Na župnoj misi u 9 sati, u Baškoj Vodi župnoj zajednici predstavili smo ovogodišnje prvopričesnike, njih 26, i održali roditeljski sastanak.

1. svibnja (četvrtak) – Pobožnošću Blaženoj Djevici Mariji u 18:30 započeli smo svibanjsku pobožnost.

9. svibnja (petak) – U popodnevnom satima prvopričesnici su imali svoju prvu sv. ispovijed. Prigodu za sakrament ispovijedi imali su i njihovi roditelji. Roditelji su mogli preuzeti prvopričesničke haljine.

10. svibnja (subota) – U crkvi sv. Nikole u Baškoj Vodi, u 10:30 sati slavljena je prva sv. pričest. Dvadeset i šest radosne djece prvi puta je primilo Tijelo Kristovo. Za njih je to bio poseban doživljaj. Crkva je bila ispunjena njihovim roditeljima i rodbinom, a slavlje je uvećao i župni zbor.

11. svibnja (nedjelja) – Svečano odjeveni u prvopričesničke haljine naši prvopričesnici su se još jednom okupili oko Kristova oltara, a poslije sv. mise je za njih, u župnoj dvorani, upriličeno malo čašćenje. To je prigoda da prvopričesnici iskažu svoju radost radi primanja sakramenata i ostave haljine koje će biti uređene i pospremljene za generacije poslije njih.

13. svibnja (utorak) – U večernjim satima organiziran je susret krizmanika s krizmateljem don Pavom Banićem.

16. svibnja (petak) – Svećenici Makarskog dekanata ispovjedili su krizmanike, njihove kumove i roditelje.

18. svibnja (nedjelja) – u nedjelju 18. svibnja don Pavao Banić podijelio je sakrament krizme ovogodišnjim krizmanicima. Sedamnaest mladih naše župe primivši sakrament krizme postali su punopravni članovi naše župne zajednice. Slavlje je uvećao župni zbor. Toga dana su se održali i lokalni izbori. Za našu općinu će biti potrebno ponoviti ih.

13. lipnja (petak) – U Baškoj Vodi sveti se Ante na poseban način slavi na večernjoj svetoj misi. Posebno je dojmljiv prizor s majkama koje u

naručju nose svoju djecu. Djeca svih uzrasta u rukama su imala cvijeće, uglavnom ljiljane, koje donose na blagoslov i tako blagoslovljeno cvijeće čuvaju u svojim domovima.

15. lipnja (nedjelja) – Na ponovljen izborima dobili smo novoga načelnika, Vjekoslava Radića. Dosadašnjem načelniku Josku Rošćiću zahvaljujemo za sve dobro koje je učinio za sve žitelje općine Baška Voda, a novom načelniku čestitamo, molimo Božji blagoslov i zagovor sv. Nikole, našega zaštitnika.

19. lipnja (četvrtak) – Svetkovinu Presvetoga Tijela i Krvi Kristove

smo, kao i svake godine, proslavili svečano. Praćeno djevojčicama u narodnim nošnjama, mornarima, vatrogascima, pjevačima župnog zbora i mnoštvom pobožnoga puka Presveto je prošlo ulicama našega mjesta.

27. lipnja (petak) – Po odluci Hrvatske biskupske konferencije na svetkovinu Presvetoga Srca Isusova hrvatski narod i hrvatska domovina posvećeni su Presvetom Srcu Isusovu. Hrvatski biskupi su preporučili da se u svim crkvama i kapelama u 19 sati oglase zvona, a potom slavi sv. misa na

kojoj će posveta biti učinjena. Tako smo i napravili.

27. lipnja (subota) – Dva velika cedra ispred crkve sv. Nikole u Baškoj Vodi ukrašavaju okoliš crkve ali otpuštanjem iglica, smole i medne rose vremenom kamen ispred crkve učine crnim i prljavim. Naše vrijedne gospođe Zdenka i Iva vode brigu o urednosti ovoga prostora. Tako su i ove subote učinile da kamen ispred crkve bude čist i bijel.

13. srpnja (nedjelja) – Ministranti naše župe su dobili ljetne ministrantske majice s likom zaštitnika: sv. Nikole, Velike Gospe i Svih svetih. Blagoslov majica je obavljen pod župnom sv. misom u Baškoj Vodi. Na taj način našim ministrantima je u ljetnim mjesecima ugodnije posluživati kod oltara.

27. srpnja (nedjelja) – Naši župljani Ante i Nevenka Topić dana 27. srpnja, u krugu obitelji, proslavili su svoj jubilej, 50 godina bračnog zajedništva. Srdačno im čestitamo i želimo da ih i dalje prati Božji blagoslov.

10. kolovoza (nedjelja) – Danas smo proslavili blagdan sv. Lovre u crkvi sv. Lovre, u šematoriju.. Liturgijsko slavlje predslavio je župnik fra Filip, a pjevanjem uveličao župni zbor. Bilo je neuobičajeno puno vjernika.

15. kolovoza (petak) – Uznesenje Blažene Djevice Marije je za našu župu velika svetkovina, njezina zaštitnica. Procesijom i sv. misom na poseban način smo proslavili u Bastu, našoj matici. Sv. misu predslavio je fra Ivan Vuletić u koncelebraciji je bio župnik fra Filip, a liturgijsko pjevanje je animirao naš župni zbor.

16. kolovoza (utorak) – u crkvi sv. Roka iznad Basta procesijom i sv. misom, koju je predio župnik fra Filip, obilježili smo njegovu proslavu. Liturgijsko pjevanje je animirao naš župni zbor.

19. kolovoza (utorak) – U crkvi sv. Nikole u Baškoj Vodi koncert duhovne glazbe pod nazivom "Moja hridino" održao je Stijepo Gled Markos.

30. kolovoza (nedjelja) – Oproštaj od fra Ivana i s. Katarine. Po odluci uprave Provincije Presvetog Otkupitelja fra Ivanu Vuletiću prestaje djelovanje pastoralnog pomoćnika naše župe. Fra Ivan se na svetim misama oprostio od vjernika naše župne zajednice u Bastu i Promajni gdje je nedjeljom s vjericima slavio sv. misu. Župnik fra Filip se fra Ivanu zahvalio na dvogodišnjem predanom radu. Također po odluci uprave Školskih sestara franjevki s. Katarina Raič je premještena u samostan u Potocima kod Mostara. S. Katarina je tijekom tri godine uz rad u školi kao vjeroučiteljica bila na

raspolaganju za sve potrebe u župi. Župnik joj je zahvalio na svemu i zaželio uspjeh u daljnjem radu. S. Katarinu smo sa žalošću ispratili jer s njezinim odlaskom nakon 34 godine prestaje u školi rad sestara kao vjeroučiteljica.

13. rujna (subota) – Sv. misom u kapelici Uzvišenja svetoga križa proslavili smo njezinog zaštitnika i ujedno blagoslovili novopostavljeni kip Blažene Djevice Marije.

14. rujna (nedjelja) – U župnoj crkvi u Baškoj Vodi u 9 sati slavljena je sveta misa za sve učenike i njihove učitelje. Prvašići su na blagoslov donijeli svoje torbe, a ostali su sudjelovali u molitvama, čitanju i prinosu darova. Aktivnosti naših najmanjih osmislio je, od ove godine novi, vjeroučitelj Toni Trutin kojemu je župnik fra Filip poželio dobrodošlicu.

16. rujna (utorak) – Svetu Eufemiju smo obilježili u Krvavici misnim slavljem kojega je predvodio župnik

fra Filip Budić. U koncelebraciji je bio fra Nediljko Šabić.

26. rujna (petak) – U crkvi sv. Nikole u Baškoj Vodi održan je gitaristički koncert Petra Čulića.

1. listopada (srijeda) – Započeli smo listopadsku pobožnost moljenjem svete krunice u 18:30 sati i svetom misom.

4. listopada (subota) – Za franjevački red svetkovinu sv. Franje proslavili smo svečanom večernjom sv. misom. Isti dan je župa, s još nekoliko župa našega dekanate, hodočastila u Sinj i Gospi zahvalila za sve primljene milosti, a na osobit način Gospi rekli hvala za proteklu turističku sezonu.

5. listopada (nedjelja) – Kraljica krunice – Ružarica proslavljena je lijepo i svečano. Uz pobožan puk u procesiji su sudjelovali mornari noseći kip Blažene Djevice Marije, djevojčice u narodnim nošnjama koje

su nosile Gospinu sliku i kronicu. Pjevanjem je procesiju obogatio župni zbor. Nastavili smo slavljenjem sv. mise.

20. listopada (ponedjeljak) – Danas započinje jedan lijepi događaj. Tjedno čišćenje crkve sv. Nikole u Baškoj Vodi preuzimaju gospođe. Njih 25: Zdenka Bitanga, Sandra Marović, Anđelka Jurić, Marija Lukač, Vesna Lozić, Diana Divić, Marina Kojadinović, Martina Radić, Mirna Radić, Nikolina Dujmović, Ines Sikavica, Jelena Vuković, Ketii Topić, Ivanica Topalović, Nikolina Leko, Marija Určić, Božana Nenadić, Darija Marković, Ljilja Jurić, Sanja Staničić, Ana Grmoja, Neda Cvitanović, Đurđica Lozo, Marija Ribarević i Olga Topić. Raspoređene

su u grupe i svaka grupa jednom u dva mjeseca čisti crkvu. One radosne i oduševljene našu crkvu čine čistom i urednom kako to i priliči. Hvala im. Vjerujemo da će biti još kandidata. Prijavite se, dobro ste došli!

22. listopada (srijeda) – Danas su u našoj župnoj kući boravili svećenici Makarskog dekanata. Imali su svoj redoviti dekanatski susret svećenika. Svaki susret je na drugom mjestu. Radosni smo da smo ih mogli ugostiti u našoj sredini.

31. listopada (petak) – Baška Voda dobila je novo šumsko protupožarno vozilo.

Svečanosti primopredaje nazočili su županijski vatrogasni zapovjednik Ivan Kovačević, predsjednik DVD-a Baška Voda Mario Topić te brojni mještani i gosti. Novo je vozilo blagoslovio župnik fra Filip Budić, koji je pritom zaželio vatrogascima što manje posla i što više mira u nadolazećim sezonama.

1. studenoga (subota) – SVI SVETI. U našoj župnoj zajednici Svetkovinu svih svetih proslavili smo sv. misama: u 9 sati u crkvi sv. Nikole u Baškoj Vodi, u 10 sati u crkvi Uznesenja BDM u Bastu, u 11 sati u crkvi Svih svetih u Promajni te u 15 sati na groblju sv. Josipa. Za naše župljane u Promajni to je poseban dan,

zaštitnik crkve. Proslavljen je svečanim misnim slavljem kojega je predslavio župnik fra Filip Budić, a uveličao ga je župni zbor. Na koncu svete mise župnik je zahvalio svima koji su doprinijeli da liturgijsko slavlje bude skladno i svečano.

Kao i svake godine tako i ove u popodnevним satima župna zajednica se okupila, na groblju

sv. Josipa, oko stola Gospodnjega moleći za svoje najmilije pokojne članove. Posebnost ovogodišnjeg okupljanja je što smo se zajedno sjetili naših poginulih branitelja koji su nam svojom nesebičnom žrtvom omogućili živjeti u slobodnoj nam domovini. Kod centralnog križa na groblju sv. Josipa svijeće su upalili općinski načelnik gosp. Vjekoslav Radić i predsjednik općinskog vijeće gosp. Matijas Jozipović, uz molitvu odrješenja koju je predmolio župnik fra Filip Budić.

2. studenoga (nedjelja) – Dušni dan. Budući da ovu godinu spomen svih vjernih mrtvih pada u nedjelju nije bilo sv. mise na groblju sv. Josipa nego su se sv. mise slavile po nedjeljnom rasporedu. Iza svake sv. mise svećenik je molio molitvu odrješenja.

5. studenoga (srijeda) – Po lijepom vremenu i dobro raspoloženi tridesetak marljivih župljana obralo

je župne masline. Posao je završen u jednom danu. Plodovi masline su u jutro bili na stablu, a u večer, pretvoreni u ulje, u župnoj kući u Baškoj Vodi. Hvala svima koji su sudjelovali na bilo koji način.

12. studenoga (srijeda) – Još jedna lijepa vijest iz „Gradine“ koja je dobila novo specijalizirano vozilo (navlakač). Vozilo je blagoslovio župnik fra Filip Budić.

17. studenoga (ponedjeljak) – Svetom misom u crkvi sv. Nikole u Baškoj Vodi zahvalili smo svima onima koji su dali živote za našu slobodu, a na poseban način smo molili za žrtve Vukovara i Škabrnje. Nakon sv. mise na trgu fra Jure Radića u Baškoj Vodi učenici osnovne škole pripremili su prigodni program i zapalili svijeće. Molitvu je predvodio župnik fra Filip. Nakon toga su u Promajni, u Vukovarskoj ulici, zapaljene svijeće i fra Filip molio za sve poginule.

21. studenoga (petak) – Župnik fra Filip i Školske sestre franjevke, koje djeluju u župi, nazočili su u Makarskoj na proslavi 300 obljetnice dolaska moći sv. Klementa u Makarsku. A na večernjoj sv. misi u Baškoj Vodi proslavili smo Gospu od zdravlja i molili za sve potrebite zdravlja duše i tijela.

23. studenoga (nedjelja) – Bilježimo dva lijepa događaja u crkvi sv. Nikole u Baškoj Vodi. Za vrijeme jutarnje sv. mise naši novi ministranti su u nazočnosti svojih roditelja i župne zajednice primili blagoslovljeno ministrantsko odijelo i uz pomoć roditelja odjenuli ga.

A večernjom sv. misom smo se sjetili svih pokojnih članova našega župnog pjevačkog zbora i molili za potrebe živih članova. Nakon sv. mise pjevači su u župnoj dvorani proslavili svoju zaštitnicu sv. Ceciliju. Toga jutra je na Biokovu

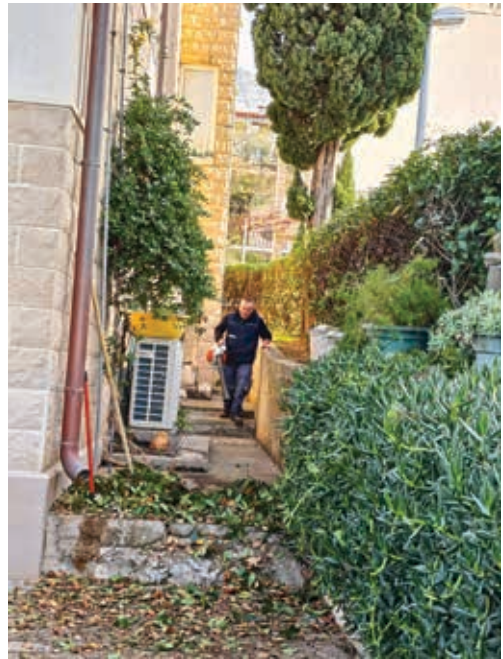
i okolnim brdima osvanuo prvi snijeg. Bilo ga je i po cestama iza tunela ali nije dugo trajao, južina i kiša su ga otopili.

30. studenoga (nedjelja) – Ulazimo u novu liturgijsku godinu i započinjemo došašće – vrijeme pripreve za Božić. Za vrijeme župne sv. mise prvu svijeću, u ime ministranata, upalio je Marul Radić zajedno sa svojom majkom Martinom. Nakon večernje sv. mise

nazočili smo lijepom događaju za naše mjesto. Blagoslovljena je i upaljena prva adventska svijeća i otvorena manifestacija Adventski kantun Baška Voda 2025. A u Promajni su upalili prvu adventsku svijeću ministranti Ivan Šabić i Marta Visković.

1. prosinca (ponedjeljak) – Lijep i sunčan jesenski dan iskoristili smo za akciju uređenja crkve i crkvenog dvorišta. Naši marljivi župljani: Darija Marković, Ljubica Pezer, Lilja Jurič, Anđelka Jurić, Božana Nenadić, Olga Topić, Sandra Marović, Zdenka Bitanga, Marija

Lukač, Marija Ribarević, Katarina Bralo, Nada Bračić, Sanja Staničić, Manada Milanković, Matea Divić, Mirjana i Ivan Skenderović očistili su crkvu i crkveno dvorište. Josip Štimac, uz pomoć Pere Šute i Matea Topića, podrezao je i lijepo uredio zelenilo u crkvenom dvorištu.

3. prosinca (srijeda) – Prvi dan trodnevnicе sv. Nikoli započeli smo u 17 sati krunicom i prigodom za sv. ispovijed te misnim slavljem u 17.30 sati uz pjevanu večernju. Misno slavlje predslavio je i propovijedao don Branimir Ivančić, kapelan župe sv. Marka u Makarskoj, uz koncelebraciju župnika fra Filipa Budića. Istoga dana je u Vepricu župnik fra Filip sudjelovao na adventskoj rekolekciji za svećenike Splitsko-makarske nadbiskupije.

4. prosinca (četvrtak) – Drugi dan trodnevnicе sv. Nikoli predslavio je i propovijedao don Darijo Čorić u koncelebraciji župnika fra Filipa.

5. prosinca (petak) – Treći dan trodnevnicе misno slavlje predslavio je i propovijedao župnik fra Filip Budić. Nakon misnog slavlja slijedio je susret djece sa sv. Nikolom. Stigli su u velikom broju i okupili se oko sv. Nikole. Iako nisu održala prošlogodišnja obećanja koja su dala sv. Nikoli, da će dolaziti na nedjeljnu sv. misu sv. Nikola je pokazao svoju dobrotu i obdario ih je. I ove godine

su isto obećali. Vidjet ćemo hoće li se popraviti.

6. prosinca (subota) – SVETI NIKOLA, zaštitnik naše crkve i Baške Vode. Od ove godine to je i dan Općine. Proslavili smo ga svečano i dostojanstveno. Mlade snage nogometnog kluba Uranija, mažoretkinje, vatrogasci, mornari, mladi u narodnim nošnjama, zbor i ostali vjernici tvorili su veličanstvenu procesiju. Sve je bilo

lijepo i skladno. Uvijek iznova smo zadivljeni mnoštvom koje sv. Nikolu časti procesijom i sv. misom. U koelebraciji 11 svećenika makarskog dekanata sv. misu predslavio je i propovijedao fra Šimun Bilokapić, profesor Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Splitu. Nadahnutom propovijedi fra Šimun nas je potaknuo na životne vrijednosti koje nam je provoditi u djelo slijedeći našega zaštitnika, sv. Nikolu. Na koncu sv. mise župnik fra Filip je zahvalio svima koji su doprinijeli da ova svetkovina bude onakva kakva priliči našem mjestu.

7. prosinca (nedjelja) – Na drugu nedjelju Došašća upalili smo svijeću mira. U ime cijele zajednice svijeću su upalile gđa. Darija Marković i gđa. Zdenka Bitanga, predstavnice skupine gospođa koje brinu o čistoći naše crkve. Nakon večernje

sv. mise, uz molitvu župnika fra Filipa, upaljena je i druga svijeća na trgu Fra Jure Radića. U Promajni su svijeću upalili ministranti Marija Andrijašević i Filip Šabić.

8. prosinca (ponedjeljak) – Budući da smo se pripremali za sv. Nikolu mise zornice započeli smo u ponedjeljak drugog tjedna Došašća. Sv. mise zornice su lijepo posjećene. Veći broj naših župljana najljepše započinje dan-svetom misom.

10. prosinca (srijeda) – Svećenici makarskog dekanata imali su redoviti mjesečni sastanak u Makarskoj, u župi Kraljice Mira. Sudjelovao je i naš župnik fra Filip Budić.

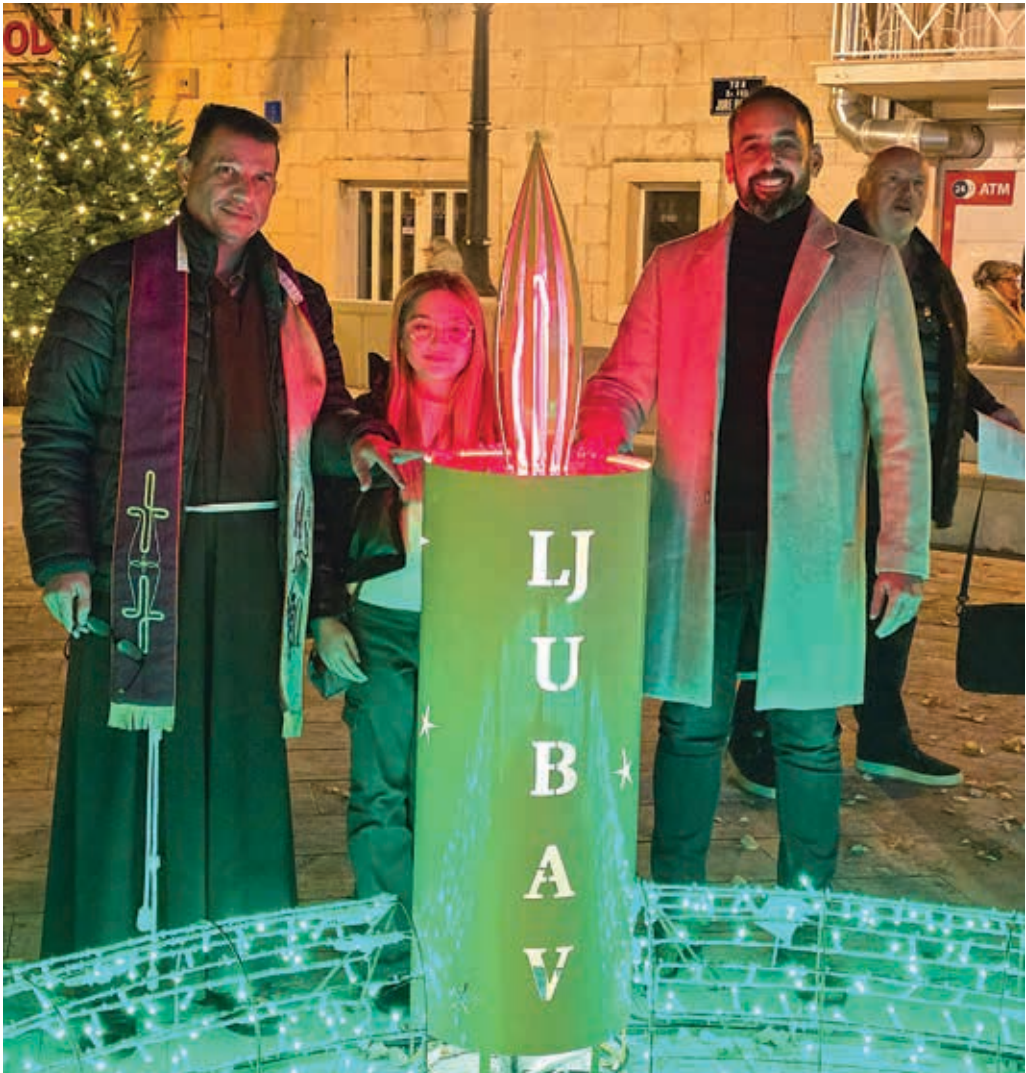
12. prosinca (srijeda) – Župnik fra Filip sudjelovao je na kapitulu bratstva u franjevačkom samostanu u Makarskoj.

14. prosinca (nedjelja) – Nedjelja Caritasa. U cijeloj našoj župi

prikupljaju se dobrovoljni prilozi za potrebe Hrvatskog Caritasa. Tijekom proteklog tjedna članovi naše župne zajednice prikupljali su prehrambene proizvode koje će bogoslovi franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja dijeliti potrebnima u gradu Splitu. Odazvao se velik broj naših župljana na čemu im zahvaljujemo. Isto tako članovi franjevačke mladeži naše

župe upriličili su prodajnu izložbu svojih rukotvorina. Prikupljenim prilozima pomoć će potrebnima. Treću adventsku svijeću, svijeću ljubavi upalila je majka obitelji Žulj preko koje su uključene sve naše majke. U Promajni su treću svijeću upalili ministranti Luka i Bepo Radojković, a na Trgu fra Jure Radića treću adventsku svijeću upalio je Josip Topalović.

Donacije za crkvu u Baškoj Vodi

Marija i Marko Purić 100 €
Obitelj Zorana Jaže 100 €
Živka Carević 300 €
Obitelj Pok. Mije Martinca 400 €
Obitelj Pok. Ante Topića 110 €
Obitelj Pok. Ljiljane Josipović 250 €
Obitelj Pok. Nade Divić 800 €
Ivan Matković 100 €
Obitelj Bilobrk 100 €
Snježana Banović 500 KM
Marija Matić 50 €
Emilija i Krešimir Kačar 100 €
Mira Pezo 100 €

Marul Radić 60 €
Obitelj Nade Grbavac 150 €
Darija Marković 300 €
Ana Rajčić 100 €
Obitelj Jukanović 270 €
Dunja Staničić 100 €
Nina Kasalo 50 €
Marko Jelić 100 €
Zora Zovko 50 €
Edita Radić 100 €
Obitelj Kontić 100 €
Živka Carević 350 €
Obitelj Urtić 150 €
Obitelj Anke Staničić 100 €
Toni Epet Strukar 100 €
Obitelj Šimović 100 €
Obitelj Martinac 100 €

Donacije za crkvu u Promajni

Krešo Primorac 100 €
N. N. 50 €
Obitelj Rose Andrijašević 100 €
Obitelj Bilobrk 100 €
Mijo i Jelena Bojka 200 €
Luka Ivandić (za vitraje) 100 €
Rosa Andrijašević (za vitraje) 100 €
Filip i Nađa Radojković (za vitraje) 50 €

(Svima veliko HVALA. Oprostite ako sam nečije ime preskočio, molio bih da se javi, pa ćemo to staviti u sljedećem broju)

